

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Analýza opáření Věznice Ostrov v souvislosti s pandemií SARS-COVID-19

Analysis of Ostrov Prison Measures in Connection with the SARS-COVID-19 Pandemic

Diplomová práce

Studijní program: Civilní nouzové plánování

Autor diplomové práce: Bc. Erik Hammer

Vedoucí diplomové práce: mjr. Mgr. Dušan Držík

Kladno 2023

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Hammer** Jméno: **Erik** Osobní číslo: **511043**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Analýza opatření Věznice Ostrov v souvislosti s pandemií SARS-COVID-19

Název diplomové práce anglicky:

Analysis of Ostrov Prison Measures in Connection with the SARS-COVID-19 Pandemic

Pokyny pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude provedení analýzy činnosti a opatření ze strany Věznice Ostrov, která byla přijata v souvislosti s nebezpečím nákazy onemocněním COVID-19 v době vyhlášení nouzového stavu i mimo něj. Analyzována bude činnost věznice za období let 2020 až 2022. Teoretická část se bude zabývat současným stavem problematiky, popisem základních pojmů v oblasti organizace věznice, bezpečnosti a krizového řízení, včetně respiračních onemocnění a COVID-19. Praktická část se bude zabývat výskytem onemocnění COVID-19 a vývojem epidemiologické situace v podmínkách výkonu trestu odnětí svobody ve věznici a její reálnou činností k zamezení šíření nákazy. K tomuto budou využity statistické údaje poskytnuté Vězeňskou službou České republiky. Pomocí metody SWOT analýza dále budou analyzovány potencionální hrozby v souvislosti s rozšířením onemocněním COVID-19 v prostředí věznice. Cílem práce bude zhodnocení účinnosti dosavadních postupů věznice, včetně stanovení rizik a identifikace možných vývojových scénářů v případě značného rozšíření daného onemocnění ve věznici. Na základě zjištěných skutečností budou následně navrženy způsoby jejich řešení.

Seznam doporučené literatury:

- [1] KARAFFA, Vladimír, Martin HRINKO a Jaromír ZŮNA, Vybrané kapitoly o bezpečnosti, Praha: CEVRO Institut, 2022, ISBN 9788087125359
- [2] HOLEC, Tomáš, Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka, Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021, ISBN 978-80-7616-100-9
- [3] DRNKOVÁ, Barbora, Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena: pro zdravotnické obory, Praha: Grada Publishing, 2019, ISBN 978-80-271-0693-6

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

mjr. Mgr. Dušan Držák

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **19.09.2022**

Platnost zadání diplomové práce: **20.09.2024**

doc. Mgr. Zdeněk Han, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. MUDr. Jozef Rosina, Ph.D., MBA
děkan

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Analýza opatření Věznice Ostrov v souvislosti pandemií SARS-COVID-19 vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Ostrově dne 10.05.2023

.....
Bc. Erik Hammer

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu diplomové práce mjr. Mgr. Dušanovi Držíkovi za jeho čas, konstruktivní připomínky, odborné a praktické rady, které mi věnoval při vedení práce.

Dále bych chtěl poděkovat Vězeňské službě ČR – Věznici Ostrov, zejména vedoucí oddělení správního a personálního, za poskytnutí součinnosti a podkladů důležitých pro tvorbu praktické části této práce. V neposlední řadě tímto děkuji mé rodině, zejména mé manželce, za trpělivost a poskytnutou podporu.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá analýzou činnosti a opatření přijatých Věznicí Ostrov v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 v období let 2020 až 2022. V teoretické části je popsána základní struktura Věznice Ostrov, její členění, úkoly Vězeňské služby ČR, základní pojmy z oblasti krizového řízení, struktura krizového řízení věznice a právní rámec jejího fungování. Dále jsou zde popsány respirační onemocnění a zejména COVID-19, včetně základních epidemiologických pojmů.

Praktická část popisuje výskyt respiračního onemocnění COVID-19 v podmínkách výkonu trestu odnětí svobody Věznice Ostrov. Dále je popsán reálný vývoj epidemiologické situace a samotná činnost věznice Ostrov vedoucí k zamezení rozšíření nákazy. Pomocí metody SWOT analýza jsou v praktické části hodnoceny jednotlivé opatření, které byly v daném období věznicí přijaty. Na toto dále navazuje identifikace rizik a vývojových scénářů v případě nekontrolovaného šíření onemocnění COVID-19 ve věznici. Na základě výsledků analýzy jsou popsány možné způsoby řešení zamezení značného šíření infekce mezi vězněné osoby a zaměstnance věznice.

Klíčová slova

Věznice Ostrov; COVID-19; pandemie; krizové řízení; opatření; SWOT analýza.

ABSTRACT

This diploma thesis deals with the analysis of activities and measures adopted by the Ostrov Prison in connection with the COVID-19 pandemic in the period from 2020 to 2022. The theoretical part describes the basic structure of the Ostrov Prison, its divisions, the tasks of the Prison Service of the Czech Republic, basic terms in the field of crisis management, the structure of the prison's crisis management and the legal framework of its operation. Furthermore, respiratory diseases and especially COVID-19 are described here, including basic epidemiological terms.

The practical part describes the occurrence of the respiratory disease COVID-19 in the conditions of serving a prison sentence at Ostrov Prison. Furthermore, the real development of the epidemiological situation and the activities of the Ostrov prison leading to the prevention of the spread of the disease are described. Using the SWOT analysis method, the practical part evaluates individual measures that were taken by the prison in the given period. This is further followed by the identification of risks and development scenarios in case of an uncontrolled spread of the COVID-19 disease in the prison. Based on the results of the analysis, possible ways of addressing the prevention of significant spread of infection among prisoners and especially prison employees are described.

Keywords

Ostrov Prison; COVID-19; pandemic; crisis management; measures; SWOT analysis

Obsah

1	ÚVOD.....	10
2	CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY	12
3	PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU.....	13
3.1	Vězeňská služba ČR	13
3.2	Organizační jednotky Vězeňské služby ČR.....	14
3.3	Vězeňská služba ČR jako poskytovatel zdravotní péče.....	14
3.4	Objekt věznice	16
3.5	Věznice Ostrov	19
3.6	Orgány krizového řízení Věznice Ostrov	22
3.6.1	Protiepidemická komise.....	23
3.6.2	Plán vyrozumění a svozu.....	24
3.7	Epidemiologie	24
3.7.1	Infekce	25
3.7.2	Epidemiologické ukazatele.....	25
3.7.3	Protiepidemické opatření.....	26
3.7.4	Pandemie a epidemie	27
3.8	SARS-COVID-19	28
3.8.1	Výskyt v České republice.....	28
3.8.2	Varianty.....	28
3.8.3	Přenos.....	30
3.8.4	Diagnostika.....	30
3.8.5	Léčba onemocnění COVID-19.....	31
3.9	COVID-19 ve věznicích.....	32
3.9.1	Doporučení WHO.....	32
3.9.2	Očkování vězňených osob	34

3.10	Postup při výskytu infekčního onemocnění u odsouzených ve Věznici Ostrov	36
3.11	Základní pojmy v krizovém řízení	40
4	METODIKA	44
4.1	SWOT ANALÝZA	44
4.2	WHAT-IF ANALÝZA.....	46
5	VÝSLEDKY	47
5.1	Přijatá opatření.....	47
5.1.1	Nastavení systému střídání přítomnosti pracovníků věznice.....	47
5.1.2	Provedení kontroly osoby přijímané do výkonu trestu odnětí svobody a výkonu vazby	49
5.1.3	Povinnost informovat o rizikovém kontaktu s osobou COVID-19 či podezření na respirační virové onemocnění	52
5.1.4	Povinnost používat stanovenou ochranu dýchacích cest pro osoby v objektu věznice	54
5.1.5	Provedení rozdílků strážní a dozorcí služby	57
5.1.6	Zřízení dekontaminační místnosti	59
5.1.7	Omezení vstupu osob do střežených objektů a prostor věznice.....	61
5.1.8	Omezení ve výdeji stravy pro zaměstnance věznice a vězněné osoby ...	64
5.1.9	Nesetkávání členů vedení Věznice Ostrov	66
5.1.10	Zajištění místnosti pro měření tělesné teploty vězněné osoby.....	68
5.1.11	Pozastavení akcí pořádaných mimo věznici	70
5.1.12	Zajištění zvýšení hygienické ochrany na pracovištích.....	71
5.1.13	Oddělené vycházky vězněných osob	74
5.1.14	Zřízení přepážek v exponovaných prostorech věznice.....	76
5.1.15	Omezení v případě prováděných návštěv vězněných osob.....	78
5.1.16	Testování zaměstnanců a příslušníků věznice, včetně pracujících vězněných osob na přítomnost antigenu viru COVID-19	80

5.2	Epidemický vývoj onemocnění COVID-19 u vězňených osob a zaměstnanců ve Věznici Ostrov a komparace.....	84
5.3	Stanovení rizik	92
5.4	Vyhodnocení stanovených hypotéz	93
6	DISKUZE	96
6.1	Komparace epidemické situace ve Věznici Ostrov s Českou republikou.	102
6.2	Zkušenosti s COVID-19 ve věznicích v zahraničí.....	105
7	ZÁVĚR	107
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	108
9	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	109
10	SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ	116
11	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK	117

1 ÚVOD

Celosvětová pandemie viru SARS-COVID-19 změnila dosud zaběhnutý systém fungování celé společnosti a zároveň zasáhla do našich životů. Znamenala novou kapitolu týkající se strachu z neznáma, neboť v moderní historii globalizovaného světa poslední dekády společnost nezažila takto závažný stav, ačkoliv se před současným COVID-19 svět již v roce 2002 setkal s variantou koronaviru SARS a později, v roce 2012 s variantou MERS, nebyla to hrozba takového rozsahu jako v roce 2020.

Vzhledem k této hrozbě začala být jednotlivými státy přijímána opatření a omezení, která se dotýkala nejen životní i pracovní roviny obyvatelstva, ale také chodu organizací a zdravotnictví. Česká republika nebyla v tomto ohledu výjimkou. Opatření se týkala i mého zaměstnavatele, kterým je Vězeňská služba ČR – Věznice Ostrov, kde jsem v té době vykonával pozici Pověřeného orgánu VS ČR. Tato skutečnost mne vedla k výběru tématu diplomové práce, neboť jej považuji za velmi aktuální.

Jedná se o velmi specifické prostředí a subkulturu. Prakticky ihned v počátku pandemie byla ze strany věznice zavedena striktní opatření ve směru k zaměstnancům věznice a dále k vězněným osobám, ve snaze co nejvíce zabránit průniku nákazy do střežených objektů věznice. Tato opatření byla dynamická, prakticky významným způsobem zasáhla do standardního chodu všech oddělení věznice a do života vězněných osob. Činnost věznice se vyvíjela v čase a v závislosti na situaci v České republice. Z mého pohledu se jednalo o velmi náročnou zkoušku pro krizový management věznice, který se s řešením takové situace setkal poprvé. V první polovině roku 2020 byl aktivován krizový štáb věznice i několikrát týdně, často i v mimopracovní době. Později tuto činnost převzala protiepidemická komise, která v této četnosti

pokračovala až do první poloviny roku 2022. Pro všechny zúčastněné bylo toto období velmi náročné, neboť museli často pracovat nad rámec svých běžných povinností, zároveň to však byla příležitost učit se novým věcem a získávat nové zkušenosti ke zvládnání situace obdobného charakteru. Od práce očekávám bližší rozbor a získání poznatků ohledně přijatých opatření věznicí, zda byla dostatečně efektivní, pokud ne, k jakým událostem by mohlo dojít. Využití výsledků práce spatřuji při řešení obdobné události v objektu Věznice Ostrov v budoucnu.

2 CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem této diplomové práce je přinést ucelený pohled na opatření, která přijala Věznice Ostrov v boji proti šíření infekčního onemocnění SARS-COVID-19 v prostředí věznice v období roku 2020 až 2022. Jednalo se o období, kdy nejen Česká republika čelila celosvětové hrozbě pandemie koronaviru. Situace kolem koronaviru se vyvíjela a dále vyvíjí, stejně tak výzkum a bádání v boji proti jeho šíření. V současné době došlo k zásadnímu zlepšení epidemické situace ve světě i v České republice. Z tohoto důvodu byla většina celostátně platných mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví zrušena, zůstávají v platnosti pouze dílčí opatření týkající se sociální péče a zdravotnictví. Stále však dochází k rozvoji nových forem koronaviru, které jsou pro část populace rizikové, je proto potřeba nepodceňovat tuto hrozbu.

Specifičnost vězeňského prostředí a subkultury znamená i rozdílnou rizikovost a hrozbu šíření infekce koronaviru. Studium příslušných dokumentů týkající se onemocnění SARS-COVID-19 a přijatými opatřeními s cílem snížení šíření nákazy koronaviru, jsme definovali níže uvedené hypotézy, které bude nutné potvrdit či vyvrátit:

Hypotéza 1: Provedená opatření Věznice Ostrov proti šíření onemocnění COVID-19 nebyla dostatečně efektivní.

Hypotéza 2: Věznice Ostrov nebyla připravena na řešení mimořádné události šíření infekčního onemocnění.

Hypotéza 3: Nejefektivnější způsob zamezení šíření onemocnění COVID-19 v prostorech věznice se jeví očkování vězněných osob a hromadné testování zaměstnanců věznice.

3 Přehled současného stavu

3.1 Vězeňská služba ČR

Vězeňská služba České republiky (dále „Vězeňská služba ČR“, případně „VS ČR“) je ozbrojeným bezpečnostním sborem, správním úřadem a poskytovatelem zdravotní péče, v jehož čele stojí generální ředitel. Vězeňská služba ČR působí na území České republiky, pokud jiný právní předpisy nebo vyhlášená a Českou republikou ratifikovaná mezinárodní smlouva nestanoví jinak. Je zřízena na základě zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky (dále jen „zákon o Vězeňské službě ČR“).

Úkoly Vězeňské služby ČR mimo jiné vyplývají ze zákona o Vězeňské službě ČR, kdy se jedná o zajišťování výkonu trestu odnětí svobody, výkonu vazby, výkonu zabezpečovací detence a ochrany bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů při činnosti Ministerstva spravedlnosti a státních zastupitelství a dalších činností dle tohoto zákona. [1]

Z pohledu zákona č. 239/2000 Sb., o IZS, jakožto ozbrojený bezpečnostní sbor, patří Vězeňská služba ČR mezi ostatní složky IZS. Jako ostatní složka IZS poskytuje při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání. [2]

Vězeňská služba ČR dále plní také úkoly jí stanovené zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, dle kterého zpracovává krizový plán, zřizuje pracoviště krizového řízení a krizový štáb.

Vězeňská služba ČR v souladu s ust. Čl. 3 odst. 1 zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, jakožto ozbrojený bezpečnostní sbor, se rovněž podílí na zjišťování bezpečnosti České republiky.

3.2 Organizační jednotky Vězeňské služby ČR

Činnost Vězeňské služby ČR je zajišťována prostřednictvím jejích organizačních jednotek, které jsou uvedeny v ust. § 1 odst. 4 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě ČR. Tyto organizační jednotky jsou: [3]

- Generální ředitelství, které metodicky řídí a kontroluje ostatní organizační jednotky;
- vazební věznice;
- věznice;
- ústavy pro výkon zabezpečovací detence;
- Akademie Vězeňské služby ČR;
- střední odborné učiliště.

3.3 Vězeňská služba ČR jako poskytovatel zdravotní péče

V souladu se zákonem má Vězeňská služba ČR osobám ve výkonu trestu odnětí svobody, výkonu vazby a zabezpečovací detence, povinnost poskytovat zdravotní služby. Tyto zdravotní služby Vězeňská služba ČR poskytuje ve svých zdravotnických zařízeních. Pohotovostní a záchranné služby jsou poskytovány totožně jako v civilním prostředí mimo věznici. Tato povinnost se netýká jen výše zmíněného okruhu osob, ale také samotných občanských zaměstnanců a příslušníků Vězeňské služby ČR.

Z tohoto důvodu se v každé z věznic nachází zdravotnické středisko, které zajišťuje ambulantní péči – praktický lékař a stomatolog. Další odborná zdravotní péče je zajišťována dle potřeby ve spolupráci s civilními zdravotnickými zařízeními. Výjimku má pak Vazební věznice a ÚpVZD Praha Pankrác a Vazební věznice a ÚpVZD Brno, kde je mimo ambulantní péče poskytována dále také lůžková péče, jedná se o nemocnice Vězeňské služby ČR.

Ve všech těchto střediscích jsou pacienti převážně osoby ve výkonu trestu odnětí svobody a výkonu vazby. Ve věznicích určených k výkonu trestu odnětí svobody odsouzených žen, je pak zajištěna gynekologická péče.

Obvinění i odsouzení (dále jen „vězněné osoby“) mají toto právo na poskytování zdravotní péče stanoveno v následujících právních předpisech:

[4], [5]

- zákon č. 1/1993 Sb., listina základních práv a svobod;
- Úmluva o ochraně lidských práv;
- zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci ČR;
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších zdravotních předpisů;
- zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistné na všeobecném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 20/1966, o péči o zdraví lidu, a dále pak dle zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody;
- zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

Mezi povinnosti vězňených osob v oblasti poskytování zdravotní péče patří:

- podrobit se vstupní, výstupní, periodické, mimořádné lékařské prohlídce;
- podrobit se diagnostickým, laboratorním vyšetřením či očkováním v souladu s opatřeními vydaným orgány ochrany veřejného zdraví.

V oblasti poskytování zdravotní péče těmto vězňeným osobám existují i některá omezení a zároveň jsou stanoveny jejich povinnosti oproti osobám mimo výkon trestu odnětí svobody či vazby. Omezeno je pak zejména právo na svobodnou volbu lékaře, zdravotnického zařízení či dopravní služby. Vězňené osoby mají dále zakázáno předstírat poruchu zdraví, nebo se úmyslně sebepoškozovat.

Dalším specifikem poskytování zdravotní péče vězňeným osobám je oblast bezpečnosti. Vězňené osoby jsou k lékaři přiváděny službu konajícími příslušníky Vězeňské služby ČR. Je zde nutnost zajišťování eskort do civilních zdravotnických zařízení a případné střežení vězňených osob mimo věznice. [5]

3.4 Objekt věznice

Obecně lze věznici charakterizovat jako zařízení, ve kterém dochází k výkonu trestu odnětí svobody nebo k výkonu vazby. V souladu se zákonem č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, je účelem výkonu trestu odnětí svobody působení na vězňené osoby tím způsobem, aby bylo eliminováno nebezpečí jejich recidivního kriminálního chování. Dále pak ochrana společnosti před pachateli trestných činů a omezení páchaní další trestné činnosti. [6]

Toto působení na vězněné osoby je realizováno prostřednictvím oddělení výkonu trestu odnětí svobody, které zajišťuje výkon dozorčí služby a provádí výchovnou činnost s vězněnými osobami v rámci jejich programu zacházení. Dále působí na kázeň a pořádek mezi vězněnými osobami, jejich osobní bezpečnost. V rámci tohoto oddělení jsou dále vytvářeny podmínky pro zájmové činnosti vězněných osob, sociálních potřeb a spolupráce s dalšími odděleními věznice. [7]

Výchovou a vzděláváním vězněných osob ve výkonu trestu odnětí svobody, se zabývá aplikovaná pedagogická věda – penitenciární pedagogika. Pracovníci VS ČR – vychovatelé, sociální pracovníci a speciální pedagogové, zajišťují uplatňování poznatků této vědy v praxi. [8] Psychologickými aspekty výkonu trestu odnětí svobody, se zabývá penitenciární psychologie. Na tuto navazuje psychologie postpenitenciární, která se zabývá psychologickými problémy po ukončení výkonu trestu odnětí svobody. Obě tato odvětví jsou součástí psychologie forenzní. Po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je bývalým odsouzeným poskytována postpenitenciární péče, která je zajišťována státními institucemi – například Probační a mediační službou. [9]

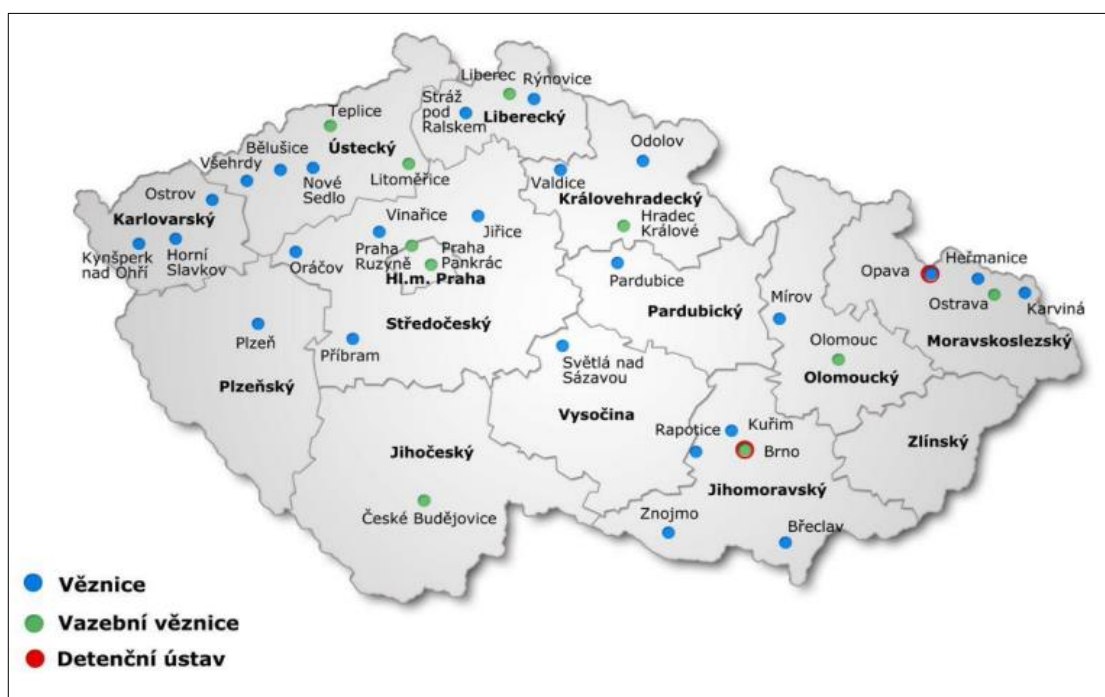
V současné době jsou věznice v České republice v souladu se zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, rozděleny na: [10]

- věznice s ostrahou;
- věznice se zvýšenou ostrahou.

Vězeňská služba ČR tedy umisťuje vězněné osoby do některých z výše uvedených typů věznic. V rámci věznic s ostrahou jsou poté dále stanoveny typy stupně zabezpečení [11]:

- nízký stupeň zabezpečení;
- střední stupeň zabezpečení;
- vysoký stupeň zabezpečení.

Vězněné osoby jsou umisťovány do jednotlivých stupňů dle vnitřního a vnějšího rizika. Vnější riziko označuje míru nebezpečnosti odsouzených pro společnost. Vnitřní riziko označuje míru nebezpečnosti vězněných osob během jejich výkonu trestu odnětí svobody. [12] O umístění do jednotlivých stupňů rozhoduje Vězeňská služba ČR. V České republice je celkem 25 věznic a 10 vazebních věznic.

Obrázek 1 – Mapa věznic a detenčních ústavů (zdroj: Statistická ročenka VS ČR rok 2021)

3.5 Věznice Ostrov

Věznice Ostrov se nachází v obci Vykmanov na úpatí Krušných hor, v blízkosti města Ostrov. Jedná se o věznici, která je v současné době profilována pro výkon trestu odnětí svobody odsouzených dospělých mužů v nařízeném režimu ostrahy se středním a vysokým stupněm zabezpečení. Věznice rovněž disponuje budovou určenou k výkonu vazby.

Vznik věznice je datován od 15. června 1949 a je spojen především s těžbou uranu v Krušnohoří. Jednalo se o trestanecký pracovní tábor, kde byly zařazovány k pracovní činnosti osoby odsouzené k věznění, přičemž spadal pod správu tehdejšího Ministerstva vnitra, následně pak pod správu Ministerstva spravedlnosti. Byly zde prováděny práce v souladu s tehdejším zákonem č. 247/1948 Sb., o táborech nucené práce. Tato právní úprava zajišťovala výchovu osob k pracovní činnosti jako k občanské povinnosti, což dávalo možnost tehdejší komunistické státní moci zajistit si pracovní sílu v jáchymovském důlním odvětví.

Nucená práce však byla nařizována i chovancům, kteří neprošli soudním systémem. Jednalo se o případy podezření na protirežimní činnost. Pracovní tábor svou povahou přinášel časté riziko vzniku úrazů a onemocnění. V roce 1955 byla v areálu věznice uvedena do provozu vězeňská nemocnice s kapacitou 150 lůžek, ordinující lékaři zde byli převážně političtí vězni. Později, od roku 1962 byl ve věznici zahájen provoz Léčebny tuberkulózně respiračních onemocnění. Tyto zdravotní služby byly poskytovány obviněným a odsouzeným s plicní i mimo plicní tuberkulózou a dalšími chorobami plic. Rovněž byl zahájen provoz RTG laboratoře a biochemické laboratoře. V roce 2004 pak došlo k uzavření oddělení tuberkulózně respiračních onemocnění, neboť již dlouhodobě docházelo k poklesu výskytu daného onemocnění. [13]

Později docházelo k postupnému přerodu do současné podoby věznice. Ubytovací kapacita věznice čítá celkově 1135 osob, z čehož je 1085 míst pro osoby ve výkonu trestu odnětí svobody a dalších 50 míst pro výkon vazby. Celkový počet zaměstnanců věznice k 31.12.2022 byl 417 osob.

Jako jediná věznice v České republice je rozdělena na dva na sobě nezávislé střežené objekty, které jsou uprostřed rozděleny páteří pozemní komunikací do obce Vykmánov. V prvním objektu se nachází budova oddělení výkonu vazby, nástupní a výstupní oddělení, specializované oddíly pro trvale pracovní nezařaditelné, specializovaný oddíl pro odsouzené s poruchou osobnosti a chování z důvodu dlouhodobého užívání návykových látek, a dále vnitřní pracoviště pro odsouzené.

Druhý objekt slouží převážně pro výkon trestu a jsou zde umístěny režijní provozy důležité pro chod věznice – stavební údržba, ústavní údržba, ústavní kuchyně, kuchyně pro zaměstnance a provozní sklady. Aby byl zajištěn řádný chod věznice, je třeba provádět mezi jednotlivými objekty převody vězněných osob – například do zaměstnání, k lékaři či umístění na jiný oddíl nebo jako eskorta k soudu. Těchto převodů se provede ročně až 10000. [14]

Svojí rozlohou a ubytovací kapacitou patří věznice mezi největší v České republice. Je zde vysoký počet osob, které jsou v rámci výkonu trestu a vazby umístěny v uzavřených prostorech a zaměstnanců, kteří se v těchto prostorech rovněž pohybují. V souvislosti s nakažlivým respiračním onemocněním se jedná o velmi rizikové prostředí. Personál věznice představují příslušníci ve služebním poměru podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů a zaměstnanci v pracovněprávním vztahu k Vězeňské službě ČR, podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Obrázek 2 – Pohled na Věznici Ostrov (zdroj: Hasičský záchranný sbor Karlovy Vary)

Obrázek 3 – Letecký snímek Věznice Ostrov (zdroj: www.mapy.cz)

3.6 Orgány krizového řízení Věznice Ostrov

Krizový štáb Věznice Ostrov je pracovním orgánem ředitele věznice, který je určen k řešení mimořádných událostí, krizových situací a krizových stavů. Úkolem krizového štábu je zabezpečení řešení těchto vzniklých situací nebo přijetí opatření k zamezení či minimalizaci jejich následků, kterými je věznice ohrožena. Krizový štáb věznice může rovněž předkládat návrhy řešení vzniklé situace krizovému štábu Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR. O aktivaci krizového štábu věznice může rozhodnout její ředitel nebo generální ředitel. [15]

Stálí členové krizového štábu:

- ředitel věznice;
- 1. zástupce ředitele;
- zástupce ředitele;
- vedoucí všech oddělení;
- vedoucí lékař zdravotnického střediska;
- zástupce vedoucího oddělení vězeňské stráže;
- bezpečnostní referent;
- požární technik;
- správce informačních a komunikačních technologií;
- osoba pověřena provedením zápisu z jednání.

Předsedou krizového štábu je 1. zástupce ředitele, případně druhý zástupce ředitele. Zasedání krizového štábu řídí ředitel věznice, v případě jeho nepřítomnosti pak jeho zástupci.

Pracoviště krizového štábu

Pracovištěm krizového štábu je určena místnost věznice, která je k tomuto účelu vybavena příslušnými technickými prostředky.

Členové krizového štábu věznice mají povinnost dostavit se na místo zasedání v pracovní době neprodleně po jeho aktivaci. V mimopracovní době platí povinnost dostavit se na místo zasedání bez zbytečného odkladu, nejpozději však do předem stanovené doby.

3.6.1 Protiepidemická komise

Protiepidemická komise byla zřízena jako poradní sbor, který je svoláván ředitelem věznice v případě řešení výskytu infekčního onemocnění ve věznici. Úkolem protiepidemické komise věznice je projednávání opatření přijatých ze strany protiepidemické komise Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR. V návaznosti na to zajišťuje jejich plnění v rámci věznice.

Protiepidemická komise přijímá opatření zamezující šíření infekčního onemocnění v prostorech věznice a zároveň k zabezpečení chodu věznice. Do její kompetence spadá rovněž plnění těchto přijatých opatření. [16]

Složení protiepidemické komise Věznice Ostrov:

- předseda: ředitel;
- místopředsedové: 1. zástupce ředitele, zástupce ředitele;
- vedoucí oddělení personálního;
- vedoucí oddělení správního;
- vedoucí oddělení logistiky;
- vedoucí lékař zdravotnického střediska;

- vedoucí oddělení výkonu vazby a trestu;
- vedoucí oddělení vězeňské stráže;
- vedoucí oddělení prevence a stížností;
- dle potřeby další předsedou přizvaní členové.

Jednání protiepidemické komise řídí ředitel věznice a v jeho nepřítomnosti jeho zástupce. Tajemníkem komise je pak vedoucí oddělení správního.

3.6.2 Plán vyrozumění a svozu

Plán vyrozumění a svozu má základní nebo rozšířenou variantu. Základní varianta je zvolena jednak při řešení krizových situací a mimořádných událostí, k jejichž řešení je třeba nasazení vyššího počtu sil, než je možné zajistit v rámci běžného výkonu služby. Dále je základní varianta zvolena v případě vyhlášení některého z krizových stavů, pokud je tímto vyhlášením věznice dotčena.

Příslušníci a zaměstnanci zařazení do základního plánu vyrozumění a svozu jsou rozděleni do několika okruhů. V případě nutnosti jsou účelně a rychle vyrozuměni.

Rozšířená varianta se týká všech příslušníků a zaměstnanců věznice, vyjma předem stanovených výjimek. Tato rozšířená varianta plánu vyrozumění a svozu je uplatňována při vyhlášení krizového stavu stav ohrožení státu nebo válečný stav. V obou případech mají dotčení zaměstnanci a příslušníci povinnost dostavit se do věznice v předem stanoveném čase. [15]

3.7 Epidemiologie

Epidemiologii označujeme za vědní obor, který se zabývá vznikem nákazy a jejím šířením. Dle Světové zdravotnické organizace (WHO) se epidemiologie

zabývá studiem přenosu a determinant nemocí či ostatních zdravotních jevů ve specifické populaci. Výsledky z tohoto studia pak využívá k řešení a kontrole dané problematiky. Epidemiologie se rovněž zabývá šířením nákazy infekce v populaci, jejími příčinami, včetně ochrany proti nákaze. [17]

Pro lepší orientaci a porozumění v oblasti epidemiologie, je třeba definovat základní pojmy.

3.7.1 Infekce

Jedná se o nákazu, která může mít více forem. První formou je zjevná infekce. Tato má typické příznaky dané nemocí. Druhou formu nazýváme bezpříznaková infekce. Jedná se o skrytou infekci bez projevených symptomů, kterou lze prokázat prostřednictvím laboratorního vyšetření.

Infekce má několik stupňů výskytu. Nejnižší je ojedinělá infekce, kde není provázanost s místem a časem. Endemický výskyt onemocnění se pak vztahuje k určitému území, avšak bez časového omezení. Hromadný výskyt onemocnění pak označujeme jako epidemický. V tomto případě je infekce přítomna v určité době na určitém území. A posledním stupněm je pandemický výskyt infekce, který je pro nás z hlediska této práce zásadní. Jedná se o epidemii, která svým výskytem přesahuje hranice států i kontinentů. [18]

3.7.2 Epidemiologické ukazatele

Z hlediska těchto ukazatelů je důležitá **incidence**, tedy počet nových případů onemocnění k počtu obyvatel za určitý čas. S tím souvisí **nemocnost**, tedy poměr počtu nemocných k počtu obyvatel. Poměr počtu zemřelých na danou nemoc k počtu obyvatel, se nazývá **mortalita**. Posledním pro nás určujícím

ukazatelem je pak **letalita**, což je poměr zemřelých na danou nemoc k počtu nemocných danou nemocí. [18]

3.7.3 Protiepidemické opatření

Účelem protiepidemických opatření je snížení výskytu infekčního onemocnění v populaci na nejnižší hranici a tuto poté udržet. Jedná se o eliminaci některého z článků v procesu šíření nákazy. Pokud se nákaza dlouhodobě v určité oblasti nevyskytuje, jedná se o vymizení infekce, ačkoliv může docházet k tomu, že její původce v prostředí stále přetrvává.

Z tohoto pohledu je důležité očkování, které zpravidla napomáhá dlouhodobému udržení tohoto stavu.

Druhy protiepidemických opatření

Preventivní opatření, která mají za cíl předcházení vzniku infekce a šíření nákazy. Příkladem může být například již zmíněné očkování, zvýšení hygienické úrovně, lékařský dohled nad nosiči, vstupní prohlídky, desinfekce.

Represivní opatření, která mají za cíl potlačit a zabránit rozšíření infekce, která již vznikla. Příkladem může být karanténa, včasná diagnostika, pátrání po zdroji nákazy či zavedení protiepidemického režimu. [18]

Protiepidemický režim

Jedná se o řetězec opatření, která jsou prováděna v ohnisku nákazy. Tato opatření mají za cíl přerušit šíření nákazy a jejího ohniska. Do kategorie protiepidemického režimu spadá například aktivní vyhledávání nemocných, zvýšený zdravotní dozor, pasivní nebo aktivní imunizace a vyhodnocování účinnosti protiepidemických opatření.

Nákazy přenášené vzduchem

V tomto případě se jedná o onemocnění, která jsou šířena převážně kapénkově, čímž je myšleno jak přímo, tak i skrze kontaminované předměty. Tyto kapénky vstupují skrze sliznici dýchacích cest do organismu. Tento typ nákazy je významný z hlediska přenosu viru COVID-19.

3.7.4 Pandemie a epidemie

Epidemií rozumíme zvýšený výskyt infekčního onemocnění u osob. Tento zvýšený výskyt onemocnění je na geograficky vymezeném území a v určitém časovém období, který převyšuje očekávané hodnoty výskytu tohoto onemocnění v daném místě a čase – místní charakter. [19] Epidemii lze rozdělit do dvou typů, a to kontaktní a explosivní. Explosivní typ epidemie znamená rychlý nárůst počtu případů s krátkými účinky a inkubační dobou. Do této kategorie lze zařadit onemocnění COVID-19, salmonelóza. [20] Kontaktní typ epidemie je charakteristický postupným nárůstem s dlouhým průběhem onemocnění a inkubační dobou – hepatitida. Jedním z kritérií epidemie je počet nemocných osob na 100000 obyvatel v určitém místě.

V návaznosti na epidemii, rozumíme pandemií rozsáhlé šíření epidemie. Toto rozsáhlé šíření zasáhlo značné skupiny osob a území více kontinentů. V případě pandemie se jedná o nové infekční onemocnění, které je dosud cizí pro lidský organismus a nejsou proti němu účinné dosud známé léky, vakcinační látky či protilátky v organismu. Dalším znakem pandemie je rychlý způsob šíření viru v populaci. Pandemie zasahuje podstatněji část oblastí lidské společnosti oproti epidemii – zdravotnictví, ekonomika, sociální sektor. [21]

3.8 SARS-COVID-19

Koronavirus patří do skupiny virů, která se vyskytuje jak u lidí, tak u zvířat. U lidí některé z koronavirů vyvolávají různé formy onemocnění. Tyto mohou mít lehké formy, jako běžné nachlazení, ale zároveň i závažné, jako těžký akutní respirační syndrom a blízkoýchodní respirační syndrom.

COVID-19 je označení pro nový typ koronaviru, který byl objeven v roce 2019 v čínském městě Wuhan. Nákaza COVID-19 se projevuje horečkou, potíží s dýcháním a kašlem. V některých případech jsou na RTG snímcích plic patrné infiltráty v plicní tkáni. Z dosud známých údajů zveřejněných WHO vyplývá, že v 80 % případech má mírné příznaky – bez zápalu plic. V dalších 20 % případů, pak má nemoc závažnější projev, přičemž z toho u 6 % je vyžadována speciální lékařská péče a použití plicní ventilace. [22]

3.8.1 Výskyt v České republice

První nákaza COVID-19 v České republice byla prokázána dne 01.03.2020. V daný den byly Státním zdravotním ústavem potvrzeny první tři případy. Byla provedena izolace nakažených osob v infekčních zařízeních a zároveň trasování možných rizikových kontaktů. Odebrané vzorky od těchto osob byly odeslány k potvrzení do laboratoře ve Spolkové republice Německo. Jednalo se o turisty, kteří byli před pozitivním testováním na zahraničním pobytu v Itálii. Rodinní příslušníci byli poslání do domácí karantény. Onemocnění mělo u těchto pacientů mírný průběh, bez závažných komplikací. [23]

3.8.2 Varianty

Virus koronaviru se neustále vyvíjí pomocí svých mutací. V současné době jsou varianty koronaviru převážně neutrálního typu bez měřitelného účinku

na závažnost klinického onemocnění. I přesto však mohou v budoucnu vzniknout mutace, které za určitých podmínek mohou viru změnit některé jeho klinické charakteristiky. Jedná se například o snadnější šíření viru, snížení účinnosti vakcín či terapie. Čím více virus koluje mezi populací, tím více je možností jeho mutací. Dle WHO probíhá v současné době výzkum s cílem sledovat a hodnotit rizika spojená s výskytem mutací koronaviru. Od roku 2020 do současné doby byly dle WHO identifikovány tyto varianty koronaviru: [24]

- Alfa (Velká Británie);
- Beta (Jižní Afrika);
- Gamma (Brazílie);
- Delta (Indie);
- Omikron (Indie) – vysoký počet mutací v porovnání s původním virem.

Mezi nejčastější symptomy patří:

- únava;
- horečka;
- suchý kašel;
- rýma;
- bolesti svalů a kloubů;
- bolest v krku;
- průjem.

Některé z nakažených osob nepociťují žádné zdravotní problémy. U některých jedinců se vyskytují vážnější zdravotní problémy, zejména dýchací obtíže. Toto se týká rizikových osob, které mají jednak další zdravotní komplikace – cukrovku, srdeční choroby, vysoký krevní tlak, dále pak u starších osob. Dle dosud zveřejněných statistik Mezinárodní zdravotnickou

organizací, je úmrtnost 3 až 4 % ze zaznamenaných případů. Inkubační doba je do 14 dnů od kontaktu s nakaženým.

3.8.3 Přenos

Jak bylo uvedeno v předchozí kapitole této diplomové práce o respiračních onemocněních, k přenosu COVID-19 dochází kapénkami, které jsou nakaženou osobou produkovány kašlem či kýcháním, nebo při běžném hovoru s nakaženou osobou, ale rovněž kontaktem s kontaminovaným povrchem.

Technicky přenos probíhá tím způsobem, že osoby nakažené COVID-19 přenášejí virus vydechnutými či vykašlanými kapénkami bezprostředně ve svém okolí ve vzdálenosti do 1 m, které jsou pak vdechovány dalšími osobami. Kontaminace nakaženými povrchy probíhá tím způsobem, že osoba se dotkne kontaminovaného povrchu, což může být například jídelní stůl, poté si sáhne na své oči, nos, ústa. [22]

3.8.4 Diagnostika

K diagnostice a následnému potvrzení onemocnění COVID-19 je užíváno diagnostické laboratorní vyšetření získaných vzorků. K tomuto vyšetření byla během pandemie a v současné době je používána metoda PCR testu s reverzní transkripcí. Tato metoda je v současné době považována za nejspolehlivější z hlediska průkaznosti, neboť je založená na přímém průkazu nukleové kyseliny viru v odebraném vzorku. Vzorek ke zkoumání je odebírán testované osobě stěrem z nosohltanu skrze nosní dutinu pomocí plastové tyčinky. Tato metoda je časově náročnější a dokáže rozpoznat dané onemocnění v akutní fázi.

Diagnostika je možná i pomocí nepřímé metody – Antigenním testem, tedy průkazem protilátek proti koronaviru třídy IgM a IgG. Jedná se

o protilátky, které jsou vytvářeny imunitním systémem člověka po setkání s virem. Tato metoda nevyžaduje laboratorní vybavení, je rychlá, výsledek do 15 minut. [25] Výše uvedené protilátky lze však detekovat až s časovým odstupem od vystavení organismu koronaviru. V případě IgM se jedná o protilátky, které lze detekovat nejdříve od 7 dnů po vystavení jedince virové infekci. Druhé protilátky IgG se v organismu tvoří ještě s delším časovým odstupem, tedy několik týdnů a poté mohou v organismu dále zůstat pro případ nové infekce koronavirem. [26]

3.8.5 Léčba onemocnění COVID-19

Léčba onemocnění COVID-19 probíhá v současné době pouze symptomaticky ke zmírnění jejích příznaků, což se týká především lehkého průběhu, který je pacient převážně schopen vyléčit v domácím prostředí. V tomto prostředí jsou doporučovány totožné postupy jako u standardních respiračních onemocnění, např. užívání léků na snížení horečky, odpočinek, dostatek tekutin.

Pokud je průběh onemocnění závažný, kdy se objevuje u pacientů silná dušnost, selhávání dýchání, přistupuje se k hospitalizaci. V rámci hospitalizace je pacientům podáván kyslík, případně jsou napojováni na mimotělní membránovou oxygenaci nebo umělou plicní ventilaci. [27]

Do současné doby nebyl vyvinut lék, který by byl určen přímo proti onemocnění COVID-19. Pacientům s kritickým průběhem nemoci byl podáván protizánětlivý lék Dexametazon, což bylo v rámci studie, dle které došlo u těchto pacientů k menšímu množství orgánových selhání či druhotných infekcí. Dále byl podáván lék Remdesivir, kdy se jedná o antivirotikum původně určené proti viru Eboly. Dle provedených studií docházelo u pacientů,

kterým byl podáván Remdesivir, ke zkrácení doby k úplnému vyléčení, přičemž jeho nevýhodou byla hepatotoxicita. [28], [29]

3.9 COVID-19 ve věznicích

Osoby omezené na osobní svobodě, které vykonávají výkon trestu odnětí svobody či výkon vazby, jsou více ohroženy onemocněním COVID-19, oproti běžné populaci. Toto je způsobeno stísněnějšími podmínkami, ve kterých tyto osoby po delší dobu tráví společný čas a je zde tedy zesílené riziko infekčního onemocnění.

Z tohoto důvodu je obecně věznice místo, kde hrozí nebezpečí rychlého rozšíření kapénkových infekcí a přenosů patogenů, což se týká i onemocnění COVID-19. Mezi další faktory ovlivňující horší zdravotní stav odsouzených řadíme:

- nesprávná hygiena;
- zhoršená imunita v důsledku stresu z uvěznění;
- nemoci související s užíváním drog (žloutenka typu A, B, C, HIV);
- špatná výživa;
- přítomnost dalších virových onemocnění.

Hlavním úkolem kontroly šíření infekce ve věznicích je zajištění ochrany zdravých vězňů a osob, které zde vykonávají pracovní činnost. [22]

3.9.1 Doporučení WHO

Pro zvládnutí nákazy COVID-19 ve vězeňském prostředí jsou důležitá efektivní opatření, plánování a spolupráce v systému poskytování zdravotní péče v rámci věznice: [22]

- vytvoření pohotovostních plánů ke zkvalitnění přípravy proti nákaze;
- pravidelná komunikace krizových štábů pro podrobné vyhodnocení rizik, jejich aktualizace v závislosti na aktuálním vývoji epidemiologické situace;
- identifikace úrovně rizik a jejich dopad na věznicí.

V tomto kontextu je důležité zajištění dostupnosti dodávek materiálu:

- prostředky určené k osobní ochraně (roušky, respirátory, obleky, rukavice);
- prostředky s obsahem alkoholu naráží na časté zneužívání ze strany vězňených osob;
- prostředky pro hygienu rukou;
- sanitace a desinfekce prostor.

První potvrzený případ výskytu nákazy COVID-19 v českých věznicích byl zaregistrován dne 12.05.2020, konkrétně ve Vazební věznici Brno. Jednalo se o první vlnu COVID-19. Epidemiologická situace se průběhu roku 2020 začala měnit a měla vzestupnou tendenci, zejména na konci roku 2020 a začátku 2021. K 4. lednu 2021 byla sedmidenní incidence na hodnotě 67 nahlášených případů COVID-19 pozitivních vězňených osob. Ke konci ledna 2021 pak vystoupala hodnota incidence na počet 150 nahlášených případů infikovaných vězňených osob.

S tímto růstem souvisí nástup druhé vlny epidemie, neboť k 1. únoru byla sedmidenní incidence v hodnotě 708 nahlášených případů infikovaných vězňených osob. Maximum sedmidenní incidence byla pak k 8. únoru 2021, kdy bylo nahlášeno 766 případů. Poté docházelo k oslabení druhé vlny a poklesu sedmidenní incidence na hodnotu 16 nahlášených případů infikovaných, což bylo ke dni 10. května 2021. K 14. červnu 2021 nebyl zjištěn

žádný případ infikované vězněné osoby. Od 4. ledna 2021 do 14. června 2021 bylo nahlášeno v českých věznicích celkem 3571 případů nakažených vězněných osob. Období od 01.05.2021 do 22.11.2021 pak bylo dle dostupných údajů Vězeňské služby ČR hodnoceno jako epidemiologicky klidné, neboť během tohoto období bylo nahlášeno 0 až maximálně 30 nových případů nákazy za jeden týden.

Třetí vlna epidemie v prostředí českých věznic započala v druhé polovině listopadu 2021. Konkrétně 22. listopadu 2021 byla týdenní incidence na úrovni 30 nových případů nakažených. Vrchol třetí vlny probíhal v druhé polovině prosince 2021, kdy byla k 20.12.2021 týdenní incidence na úrovni 123 nových případů nakažených a postupným klesáním k týdenní incidenci 64 případů ke konci roku 2021. Během této třetí vlny bylo infikováno v českých věznicích 462 vězněných osob. Dle dostupných údajů Vězeňské služby ČR bylo za rok 2021, celkově ve všech věznicích, infikováno koronavirem 4091 vězněných osob. [30]

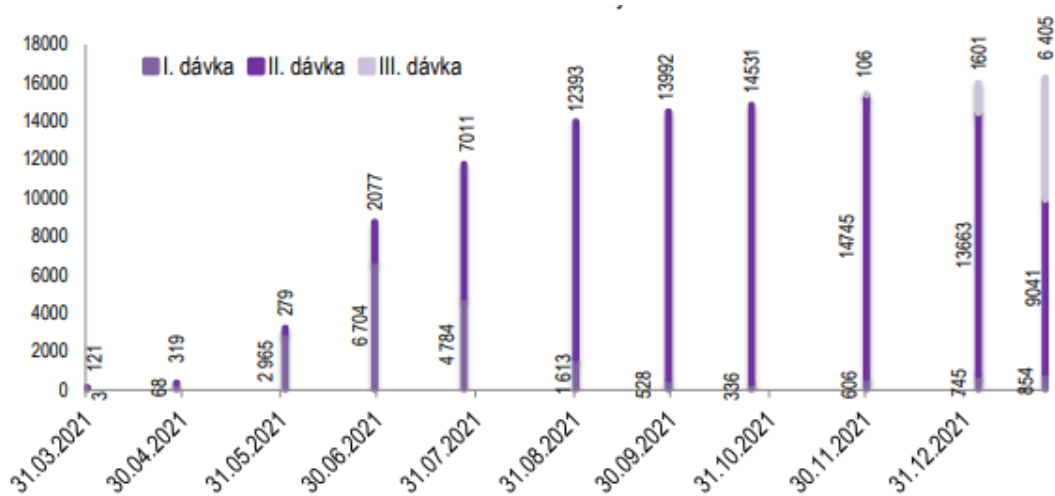
Úmrtí na COVID-19 v českých věznicích

V roce 2020 byly v českých věznicích zaznamenány celkem 3 úmrtí vězněných osob, v roce 2021 pak celkem 6 vězněných osob, v roce 2022 pak nedošlo k žádnému úmrtí. Celková letalita COVID-19 v českých věznicích je na úrovni 0,15 % za roky 2020 až 2021, kdy celkový počet nakažených vězněných osob byl 5843. Souhrnné statistické údaje za rok 2022 nebyly dosud Vězeňskou službu ČR zveřejněny. [30]

3.9.2 Očkování vězněných osob

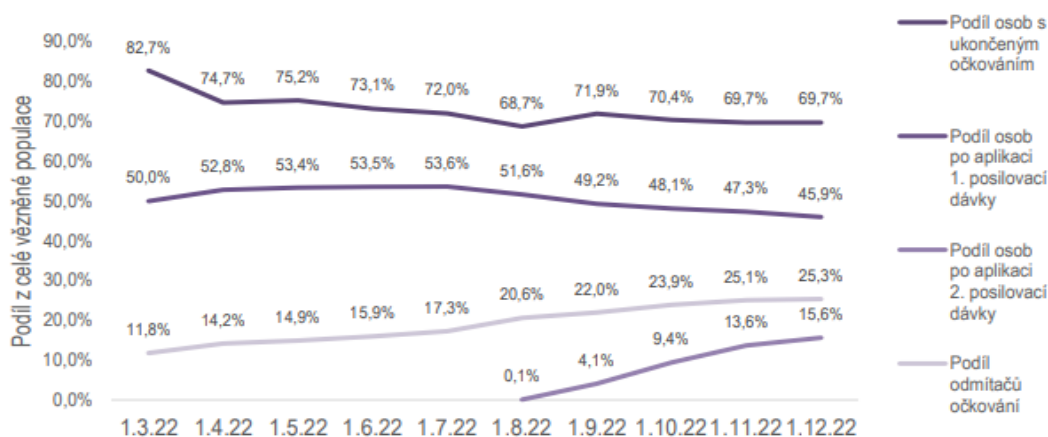
Očkování proti COVID-19 bylo v českých věznicích započato začátkem března roku 2021, kdy cílová populace činila cca 19000 vězněných osob. Toto

očkovaní bylo v souladu se státní očkovací strategií. Cílem očkovaní byla ochrana zdraví a života vězňených osob a dále snaha o korigování šíření epidemie ve věznicích, aby nedocházelo ke vzniku ohniska infekce ve vězeňském prostředí. Vězeňská služba ČR se v roce 2021 napojila na centrální očkovací tým Ministerstva zdravotnictví ČR, kdy bylo rozhodnuto o registraci k očkovaní mimo běžný systém.

Obrázek 4 - Počet proočkovaných vězňených osob v roce 2021 (zdroj: Statistická ročenka 2021 VS ČR)

Prvotní fáze očkovaní vězňených osob byla zacílena na chronicky nemocné osoby stáří ve věku 70 let a výše. Z údajů Vězeňské služby ČR vyplynulo, že v roce 2021 bylo proočkováno 85 % cílové skupiny vězňených osob jednou dávkou vakcíny a posilovací dávkou pak 8,5 % osob. Stejně tak jako v běžné populaci mimo prostředí věznic, tak i mezi vězňenými osobami se objevily případy tzv. odmítačů očkovaní, kteří tvořili 12,9 % z celkového počtu vězňených osob. Obdobný případ tvoří zaměstnanci Vězeňské služby ČR v počtu případů očkovaní proti COVID-19, kdy u těchto byla v tomtéž roce proočkovanost jednou dávkou 82 % a druhou posilující pak 39 %. Odmítači očkovaní mezi zaměstnanci VS ČR tvořili celkově 9 % z celkového počtu. [30]

Obrázek 5 – Počet proočkováných vězňů v roce 2022 (zdroj: Statistická ročenka 2022 VS ČR)

3.10 Postup při výskytu infekčního onemocnění u odsouzených ve Věznici Ostrov

Obecně je postup při výskytu nebo zvýšeném výskytu infekčního onemocnění ve Vězeňské službě ČR upraven vnitřním předpisem NGR č. 4/2020, který stanoví postupy na jednotlivých úrovních a zejména věznic. Jedná se o vnitřní předpis, který novelizoval předchozí z roku 2007 a jeho účinnost je datována na 20.03.2020, tedy s největší pravděpodobností se jednalo o reakci na hrozbu pandemie SARS-COVID-19. Věznice Ostrov je povinna se tímto nařízením řídit.

Toto nařízení rozlišuje: [31]

- vysoce nebezpečné infekční onemocnění (SARS, MERS, COVID-19 a další);
- nebezpečné infekční onemocnění (TBC, záškrť, spalničky a další);
- běžné infekční onemocnění.

Za podezření na infekční onemocnění je považováno vyšetření lékařem. Za průkaz infekčního onemocnění je považováno laboratorní vyšetření, případně orgánem ochrany veřejného zdraví potvrzený výskyt.

Za zvýšený výskyt infekčního onemocnění je považován alespoň jeden případ vysoce nebezpečného infekčního onemocnění, jeden případ nebezpečného infekčního onemocnění a pět případů běžného infekčního onemocnění.

Činnost krizového štábu při zvýšeném výskytu infekčního onemocnění

V případě zjištění infekčního onemocnění je ředitelem věznice svolán krizový štáb, jehož členem musí být v tomto případě vždy lékař. Krizový štáb po svém svolání projedná závažnost zjištěného infekčního onemocnění. K tomuto nutno poznamenat, že tento postup platil v počátcích nástupu pandemie COVID-19 do roku 2020. V druhé polovině téhož roku až do současné doby, bylo převzato řešení situace zvýšeného výskytu infekčního onemocnění právě protiepidemickou komisí, která je popsána v předchozí kapitole. Krizový štáb v návaznosti na jeho svolání poté projedná potřebu přijetí opatření na níže uvedených úsecích věznice. [16]

Úsek zdravotnického střediska věznice

- cesty přenosu a charakter zjištěného infekčního onemocnění;
- plnění ohlašovací povinnosti orgánu ochrany veřejného zdraví;
- aktuálně přijatá protiepidemická opatření;
- rozsah preventivních opatření;
- rozsah a způsob informování zaměstnanců a odsouzených o zvýšeném výskytu infekčního onemocnění.

Úsek vězeňské stráže věznice

- zvážení možnosti odložení eskortování vězněných osob k soudům a vyšetřovacím úkonům před orgány činnými v trestním řízení;
- zvážení možnosti odložení přemisťování vězněných osob do jiných věznic, civilnímu poskytovateli zdravotnických služeb;
- zajištění dostatečného počtu příslušníků daného oddělení k výkonu služby.

Úsek výkonu vazby a trestu věznice

- prověření možností izolace většího počtu vězněných osob;
- programy zacházení vězněných osob a jejich realizace, včetně aktivit;
- schopnost zajištění naplňování práv vězněných osob s ohledem na přijatá opatření (např. návštěvy, telefonické hovory, vycházky);
- zvážení zastavení či omezení pracovní činnosti odsouzených na pracovištích;
- zajištění dostatečného počtu příslušníků daného oddělení k výkonu služby.

Úsek správních činností

- zajištění možnosti provádění videokonference pro soudní jednání či vyšetřovací úkony.

Úsek logistiky

- zajištění prostředků pro realizace preventivních a protiepidemických opatření.

Úsek ekonomický

- zajištění finančních prostředků pro krytí mimořádných výdajů spojených s přijatými protiepidemickými a preventivními opatřeními.

Činnost zdravotnického střediska věznice při zjištění infekčního onemocnění u vězněné osoby

Pokud lékař věznice při vyšetření vězněné osoby zjistí nebo se dozví o výskytu některého z infekčních onemocnění uvedených v předchozí kapitole, do které spadá i onemocnění COVID-19, má povinnost bezodkladně zajistit nezbytná opatření k zamezení šíření tohoto onemocnění. Tato opatření musí být v souladu s pokyny a rozhodnutími orgánů ochrany veřejného zdraví, kdy v případě Věznice Ostrov se jedná o Krajskou hygienickou stanici Karlovy Vary.

Nezbytnými opatřeními jsou:

- nařízení izolace;
- podání specifických antiinfektiv nebo imunologických preparátů;
- provedení laboratorních vyšetření;
- stanovení karanténních opatření. [31]

V případě nařizování izolace tato musí být v souladu s vyhláškou č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčního onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče. Lékařem stanovená opatření jsou pro vězněnou osobu závazná, přičemž lékař ji o tom musí poučit, včetně povinností týkající se dodržování protiepidemických opatření.

Způsob a průběh hlášení zjištění případů infekčního onemocnění u vězněné osoby

Pokud je zjištěn prokázaný výskyt infekčního onemocnění u vězněné osoby, je ošetřující lékař věznice povinen tuto skutečnost bez zbytečného odkladu nahlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví – Krajské hygienické stanici Karlovy Vary. Zároveň je tato skutečnost hlášena pověřeným zaměstnancem věznice vrchnímu dozorčímu inspektorovi GR VS ČR a to v souladu s platným NGR VS ČR o mimořádných událostech ve VS ČR.

Činnost zdravotnického střediska věznice při zjištění infekčního onemocnění u zaměstnance věznice

Pokud je zjištěno některé z výše uvedených infekčních onemocnění u zaměstnance věznice a tato je poskytovatelem zdravotních služeb tohoto zaměstnance, v tomto případě se uplatní přiměřený postup jako u uvězněných osob, který je uvedený v předchozím odstavci.

V případě mimovězeňského poskytovatele zdravotních služeb zaměstnanci věznice, není uplatněn postup jako v případě vězněné osoby, vyjma povinnosti výskytu infekčního onemocnění hlásit Vězeňské službě ČR. [16]

3.11 Základní pojmy v krizovém řízení

Pro bližší porozumění oblasti krizového řízení je třeba popsat základní pojmy. Pod pojmem krizové řízení rozumíme souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu, vyhodnocení bezpečnostních rizik, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace, jejich řešení či ochranou kritické infrastruktury.

Krizová situace

Krizovou situací označujeme mimořádnou událost dle zákona č. 239/2000 Sb., narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen některý z krizových stavů – stavem nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu. [32], [33]

V případě, kdy mimořádná událost svým rozsahem způsobí, že standardní činností složek integrovaného záchranného systému, orgánů obcí a krajů, správních úřadů či subjektů kritické infrastruktury, není možné odvrátit vzniklé ohrožení, je třeba vyhlášení krizového stavu. Tímto způsobem je možné zajistit další zdroje – např. z jiného území, které není postiženo. [34]

Krizové opatření

Krizovým opatřením rozumíme organizační nebo technické opatření, které slouží k řešení krizové situace a odstranění jejích následků. Zároveň se jedná o opatření, kterými se zasahuje do práv a povinností osob. [34]

Krizový stav

Krizový stav je právní nástroj, kterým je řešen vznik krizové situace. Jedná se o stav, který může být vyhlášen ze strany hejtmana kraje, případně primátora Hlavního města Prahy, Vládou ČR nebo Parlamentem ČR, v případě vzniku krizové situace a dle jejího charakteru a rozsahu. [35]

V České republice existují dle platné legislativy následující krizové stavy:

- stav nebezpečí;
- nouzový stav;
- stav ohrožení státu;
- válečný stav.

O tom, který z těchto krizových stavů bude vyhlášen, rozhoduje několik kritérií, kterými jsou druh mimořádné události, velikost a rozsah postiženého území. Jakmile je vyhlášen některý z krizových stavů, je daná krizová situace řešena ze strany orgánů krizového řízení, které k tomuto řešení vydávají krizová opatření v souladu s krizovým zákonem.

V případě, že se jedná o krizové stavy, které nesouvisejí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením, lze vyhlásit stav nebezpečí, nouzový stav a stav ohrožení státu. Jedná-li se o krizové stavy, které souvisejí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením, lze vyhlásit stav ohrožení státu nebo válečný stav. [34]

Stav nebezpečí

Tento stav vyhláší hejtman kraje a je vyhlášován pro území kraje nebo jeho část. Je vyhlášován jako bezodkladné opatření v případě, že je ohroženo zdraví a život, majetek či životní prostředí a intenzita tohoto ohrožení nedosahuje značného rozsahu. Toto ohrožení zároveň není možné odvrátit standardní činnostmi orgánů obcí, krajů, správních úřadů, subjektů kritické infrastruktury či složek integrovaného záchranného systému. Doba trvání vyhlášení je nejvýše na 30 dnů, lze však prodloužit se souhlasem vlády ČR. [34]

Nouzový stav

Nouzový stav je vyhlášován vládou ČR, která jej může vyhlásit pro celou Českou republiku nebo pro její určité území. Je vyhlášován v případě ekologických či průmyslových havárií, živelních pohrom, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují zdraví či život osob, majetek nebo vnitřní bezpečnost a pořádek. Lze jej vyhlásit na dobu nejvýše 30 dnů, která může být prodloužena se souhlasem Poslanecké sněmovny Parlamentu

ČR. V níže uvedené tabulce je uveden přehled vyhlášených Nouzových stavů v ČR z důvodu pandemie: [35]

Tabulka 1 – Vyhlášené Nouzové stavy v ČR z důvodu pandemie [36]

Typ	Od - do
Pandemie	12.03.2020 – 17.05.2020
Pandemie	05.10.2020 – 14.02.2021
Pandemie	15.02.2021 – 26.02.2021
Pandemie	27.02.2021 – 11.04.2021
Pandemie	26.11.2021 – 25.12.2021

Stav ohrožení státu

Tento stav je vyhlásování Parlamentem ČR na návrh Vlády ČR. Parlament ČR může tento stav vyhlásit pro území České republiky nebo její část, a to v případech, kdy je bezprostředně ohrožena územní celistvost nebo svrchovanost státu, či jeho demokratické základy. Doba trvání stavu ohrožení státu není omezena. [34]

Válečný stav

Válečný stav může vyhlásit rovněž Parlament ČR a to pro celé území České republiky z důvodu napadení České republiky, nebo pokud je třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení, přičemž doba trvání není omezena. [35]

4 METODIKA

Metodika diplomové práce je založena na SWOT analýze, které bude předcházet stručný popis jednotlivých opatření Věznice Ostrov, které byly přijaty v souvislosti s epidemií COVID-19. Informace o jednotlivých opatřeních věznice autor obdržel elektronickou formou jako povinné seznámení zaměstnance věznice od zaměstnavatele a dále studiem zápisů z jednání krizového štábu a protiepidemické komise Věznice Ostrov. Tento popis poslouží pro sestavení jednotlivých SWOT analýz, ze kterých pak bude prováděno hodnocení každého opatření. Následně tyto dílčí výsledky poslouží ke komplexnímu vyhodnocení. Dále metodika diplomové práce pracuje s What-if analýzou (Co se stane, když), pomocí které jsme zkoumali, jaké neočekávané scénáře v souvislosti s výskytem COVID-19 ve Věznici Ostrov mohou nastat. Pomocí otázek a odpovědí jsme identifikovali rizika, jejich dopady a následné návrhy řešení v případě výskytu dané události.

4.1 SWOT analýza

Jedná se o komplexní metodu kvalitativního hodnocení, která je užívána jako prostředek k analyzování a mapování zvoleného jevu. V našem případě se jedná o analýzu jednotlivých opatření z následujících čtyř stránek: [37]

- silné stránky (Strenghts);
- slabé stránky (Weaknesses);
- příležitosti (Opportunities);
- hrozby (Threats).

Silné stránky a slabé stránky lze dále zařadit do podskupiny vnitřního původu a příležitosti včetně hrozeb do podskupiny vnějšího původu. SWOT analýza napomáhá k formulaci strategických vizí organizace, rozvojem silných

stránek, odstraněním slabých stránek, využitím příležitostí a vyhnutí se hrozbám.

Tabulka 2 – Příklad SWOT analýzy (zdroj: autor)

Silné stránky	Slabé stránky
Příležitosti	Hrozby

Matice SWOT analýzy je sestavována ze tří sloupců, kdy v prvním sloupci za hodnotící skutečností je autorem práce subjektivně přiřazována hodnota váhy, která v součtu všech skutečností je vždy hodnota 1. Čím vyšší hodnota tohoto sloupce, tím vyšší váha, tedy důležitost. Druhý sloupec obsahuje hodnocení, kdy v případě silných stránek a příležitostí použijeme kladnou stupnici od 1 do 5, kdy 5 znamená nejvyšší spokojenost a 1 nejnižší spokojenost. Totožný způsob používáme u stupně bodů slabých stránek a hrozeb, kde však použijeme zápornou stupnici. Třetí sloupec je pak výsledek vynásobení hodnot dvou předchozích sloupců. Tyto výsledky jednotlivých kladných a záporných stránek SWOT analýzy sečteme a tím získáme komplexní výsledek v každé části. Pokud je celkový výsledek jednotlivé analýzy v kladné hodnotě, považujeme pak hodnocení výsledku SWOT analýzy za pozitivní. Pokud se výsledek pohybuje v relaci záporných hodnot, je dané jednotlivé opatření hodnoceno jako nedostatečné. Na závěr budou výsledky provedených analýz jednotlivých opatření sečteny, v případě celkového kladného výsledku lze hovořit o efektivnosti činnosti věznice proti šíření epidemie v jejím objektu.

V opačném případě byla učiněná opatření a činnost k zamezení šíření nedostatečná. [38] Tento výpočet je názorně zobrazen na níže uvedené tabulce:

	Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Uvedená skutečnost	0,6	4,0	2,4

vynásobení předchozích dvou sloupců

Obrázek 6 – Ukázka výpočtu SWOT analýzy (zdroj: autor)

4.2 What-if analýza

Jedná se o analytickou metodu, jejíž princip spočívá v hledání možných dopadů vybraných situací a opatření proti nim. Tato metoda je založena na společné diskuzi několika osob (brainstorming), kteří mají zkušenosti s danou oblastí. Tato skupina osob se zamýšlí nad možnými riziky a událostmi, které se mohou objevit, kdy si pokládají otázku „co se stane, když“. Úvahy jsou zaznamenávány a poté rozděleny dle jednotlivých oblastí. Základní podoba metodiky je ve formě seznamu otázek a odpovědí, což bylo použito i v této diplomové práci. [39]

5 VÝSLEDKY

Tato kapitola se zabývá analýzou jednotlivých opatření, které byly Věznicí Ostrov přijímány v návaznosti k šíření nákazy onemocnění COVID-19. Tato opatření byla přijímána mimo jiné v návaznosti na opatření stanovená GŘ VS ČR. Opatření budou jednotlivě popisována a hodnocena dle výše uvedené metodiky. Věznice Ostrov přijímala několik desítek protiepidemických opatření, v této diplomové práci budou proto zmíněna a analyzována pouze taková opatření, která se svým rozsahem a důležitostí jeví jako zásadní k zamezení šíření nakažlivé nemoci.

5.1 Přijatá opatření

Jedná se o opatření, která byla konzultována s vedoucím diplomové práce. Některá z uvedených opatření obsahují údaje citlivého charakteru týkající se bezpečnosti věznice, po dohodě s vedoucím práce proto byl popis těchto opatření popsán obecněji, což však nemá vliv na vyhodnocení a cíl této práce.

5.1.1 Nastavení systému střídání přítomnosti pracovníků věznice

V rané fázi nástupu první vlny onemocnění COVID-19 bylo na základě jednání krizového štábu věznice v březnu roku 2020 přijato jedno z prvních preventivních opatření (vyjma užívání povinné ochrany dýchacích cest všemi zaměstnanci a zajištění desinfekčních sprejů s virucidním účinkem) týkající se systému střídání přítomnosti pracovníků a příslušníků věznice. V rámci tohoto opatření byly vybrány strategické pracovní pozice – zejména vedoucí pracovníci a pracovníci zastávající klíčové pozice důležité pro chod věznice byli rozděleni do dvou skupin. Prakticky docházelo ke střídání na pracovišti dle stanoveného harmonogramu. Podstatou bylo zajištění, aby v případě výskytu nákazy u některé osoby z klíčového oddělení, nebyli všichni

spolupracovníci nakaženi infekčním onemocněním či jim byla nařízena povinná karanténa, a tím byl ochromen chod oddělení.

Tabulka 3 – SWOT analýza systému střídání pracovníků

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zajištění chodu klíčových součástí věznice - zamezení šíření nákazy mezi pracovníky daného oddělení - omezení karanténního režimu pro zaměstnance, kteří nevykazují příznaky respiračního onemocnění, pouze přišli do styku s nakaženou osobou 	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělení pracovníků na skupiny má za následek zvýšení nároků na pracovní výkon jednotlivé směny, neboť totožnou práci vykonává nižší počet osob - administrativní náročnost evidování fondu pracovní doby jednotlivých pozic, neboť se zpravidla jednalo o pracovníky, kteří měli rovnoměrně stanovenou pracovní dobu - zajištění pouze základních činností daného úseku
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - praktické ověření funkčnosti takového systému do budoucnosti - prověření možnosti využívání home office pro vybrané pozice a tím eliminovat riziko komunitního přenosu nákazy COVID-19 	<ul style="list-style-type: none"> - přetížení zaměstnanců - nemožnost zajištění splnění potřebných úkolů daného úseku - fungování v nouzovém režimu

Tabulka 4 – SWOT analýza střídání směn pracovníků

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Zajištění chodu věznice	0,4	5,0	2,0
	Zamezení šíření nákazy	0,3	4,0	1,2
	Omezení karanténního režimu	0,3	4,0	1,2
	-	-	-	-
	Součet	4,4		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Praktické ověření funkčnosti	0,5	5,0	2,5
	Možnost využívání home office	0,3	4,0	1,2
	Omezení karanténního režimu	0,2	2,0	0,4
	-	-	-	-
	Součet	4,1		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Zvýšení nároku na pracovní výkon	0,3	-3,0	-0,9
	Administrativní náročnost	0,2	-2,0	-0,4
	Zajištění základních činností	0,5	-5,0	-2,5
	-	-	-	-
	Součet	-3,8		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Přetížení zaměstnanců	0,25	-3,0	-0,75
	Nesplnění stanovených úkolů	0,25	-2,0	-0,5
	Činnost v nouzovém režimu	0,5	-5,0	-2,5
	-	-	-	-
	Součet	-3,75		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	0,95		

5.1.2 Provedení kontroly osoby přijímané do výkonu trestu odnětí svobody a výkonu vazby

V měsíci březnu roku 2020 bylo na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov přijato opatření týkající procesu přijetí osoby do výkonu trestu odnětí svobody či výkonu vazby. Toto opatření mimo standardní postup při příjmu osoby do věznice, stanovilo povinnost u přijímané osoby provést příslušníkem VS ČR následující úkony:

- dotazem zjistit, zda je u této osoby přítomno onemocnění COVID-19;

- dotazem zjistit, zda tato osoba byla v kontaktu s nakaženým COVID-19;
- měření tělesné teploty u přijímané osoby (nesmí být vyšší než 37 °C);
- zjištění, zda tato osoba jeví příznaky respiračního onemocnění.

Pokud u osoby byly zjištěny některé z výše uvedených skutečností, následně provedeno:

- umístění do izolační cely;
- vybavení stanovenou ochrannou dýchacími cestami;
- provedení PCR testu na přítomnost COVID-19;
- stanovená preventivní karanténa po konzultaci lékaře věznice a příslušné hygienické stanice.

Přijímaná osoba byla povinna podrobit se těmto úkonům, pokud toto z jakéhokoliv důvodu odmítala, byla vystavena postihu za kázeňský přestupek dle zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, případně dle zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.

Tabulka 5 – SWOT analýza kontroly osob dodávaných do VTOS a VV

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zjištění nákazy již v ranné fázi u konkrétní osoby - přehled o rizikových stycích osoby v objektu věznice - kontrola pohybu osoby - oddělení od ostatních osob ještě před rozšířením onemocnění 	<ul style="list-style-type: none"> - infekčnost osoby, ačkoliv nevykazuje známky onemocnění
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - vedení evidence nakažených osob - možnost reagovat dalšími opatřeními směrem k zaměstnancům přicházejícím do styku s nakaženou osobou 	<ul style="list-style-type: none"> - povinnost přijmout i osobu, která je nakažena COVID-19 do střeženého objektu věznice - rozšíření onemocnění na zaměstnance, kteří se účastní procesu příjmu osoby

Tabulka 6 – Výsledek SWOT analýzy kontroly osob

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Zjištění nákazy v rané fázi	0,3	4,0	1,2
	Přehled o stycích	0,2	5,0	1,0
	Kontrola pohybu	0,25	4,0	1,0
	Možnost oddělení osoby	0,25	4,0	1,0
	Součet	4,2		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Vytvoření evidence nakažených	0,6	3,0	1,8
	Možnost pružně reagovat na vývoj	0,4	5,0	2,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	3,8		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Infekčnost osoby bez známek onemocnění	1,0	-3,0	-3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-3,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Povinnost přijmout osobu	0,6	-3,0	-1,8
	Rozšíření onemocnění na zaměstnance	0,4	-4,0	-1,6
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-3,4		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	1,6		

5.1.3 Povinnost informovat o rizikovém kontaktu s osobou COVID-19 či podezření na respirační virové onemocnění

V měsíci březen roku 2020 bylo na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov přijato opatření týkající se všech zaměstnanců a příslušníků věznice. Toto opatření stanovilo povinnost kontaktovat svého praktického lékaře či hygienickou stanici o skutečnosti, kdy přišli do styku s osobou nakaženou onemocněním COVID-19, anebo v případě, kdy mají u sebe podezření na respirační onemocnění. Zároveň byla pro tyto osoby stanovena povinnost vyrozumět svého nadřízeného.

Tabulka 7 – SWOT analýza povinnosti informace o kontaktu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - preventivní opatření - eliminace zavlečení nákazy do prostor věznice 	<ul style="list-style-type: none"> - nelze kontrolovat - závislé od osobní odpovědnosti povinných osob
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - snížení rizika vstupu nakažené osoby do objektu věznice 	<ul style="list-style-type: none"> - neidentifikovány

Tabulka 8 – Výsledek SWOT analýzy povinné informace o kontaktu

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Preventivní opatření	0,3	2,0	0,6
	Eliminace zavlečení nákazy do věznice	0,7	5,0	3,5
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,1		
Příležitosti		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
	Snížení rizika vstupu nakažené osoby	1,0	5,0	5,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	5,0		
Slabé stránky		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
	Nelze kontrolovat	0,6	-3,0	-1,8
	Osobní odpovědnost	0,4	-3,0	-1,2
	-	-	-	-
	Součet	-3,0		
Hrozby		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
	Nebyly identifikovány	0,0	-0,0	-0,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-0		
Celkový výsledek SWOT analýzy		6,1		

5.1.4 Povinnost používat stanovenou ochranu dýchacích cest pro osoby v objektu věznice

V měsíci březen roku 2020 bylo na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov rozhodnuto o zavedení povinnosti pro všechny osoby vstupující a pohybující se ve střeženém objektu a jednotlivých prostorech věznice používat stanovenou ochranu dýchacích cest v souladu s aktuálními Mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví ČR:

- bavlněná rouška;
- chirurgická rouška;
- respirátor třídy FFP2;
- ochranné těsnící brýle a jednorázové rukavice (strážný na vstupu).

Výdej těchto ochranných prostředků byl zajišťován prostřednictvím oddělení logistiky Věznice Ostrov, které zajišťovalo i jejich pořízení.

Toto opatření se týkalo jednak civilních osob, které vstupovaly do prostor věznice, dále zaměstnanců a příslušníků věznice, ale i samotných vězněných osob. U vězněných osob byla tato povinnost vymáhána v souladu s ustanovením zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody.

Tabulka 9 – SWOT analýza povinnosti používání ochrany dýchacích cest

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - preventivní opatření k zamezení zavlečení nákazy COVID-19 do prostor věznice a jejímu šíření mezi vězňnými osobami a zaměstnanci věznice - pětinasobné snížení rizika přenosu 	<ul style="list-style-type: none"> - v případě vězňných osob problematické vymáhání této povinnosti - zatížení rozpočtu věznice při nákupu ochranných prostředků pro vězňné osoby s ohledem na kapacitu věznice - nevole některých zaměstnanců nosit celodenní ochranu dýchacích cest v nepřetržitém provozu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - zapojení vězňných osob do pracovní činnosti - šití látkových roušek pro ostatní odsouzené a zaměstnance věznice - osvěta mezi vězňnými osobami v oblasti používání ochrany dýchacích cest ve směru k efektivitě v boji proti šíření onemocnění COVID-19 a ochranou jejich zdraví - zásoba ochranných prostředků pro budoucí použití 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek ochranných prostředků může vést k rozšíření onemocnění COVID-19 mezi vězňnými osobami a zaměstnanci věznice - v případě striktního vymáhání nošení ochrany dýchacích cest mezi odsouzenými zhoršení celkových nálad a hromadnými nepokoji, neboť odsouzení byli omezeni i na dalších právech (např. návštěvy, společné akce atd.)

Tabulka 10 – Výsledek SWOT analýzy používání ochrany dýchacích cest

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Preventivní opatření k zamezení šíření	0,4	4,0	1,6
	Snížení rizika přenosu	0,6	5,0	3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,6		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Zapojení vězňených osob do šití	0,4	5,0	2,0
	Osvěta a motivace odsouzených	0,3	5,0	1,5
	Zásoba ochranných prostředků	0,3	4,0	1,2
	-	-	-	-
	Součet	4,7		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Problematické vymáhání povinnosti	0,4	-2,0	-0,8
	Zatížení rozpočtu věznice	0,2	-2,0	-0,4
	Nevole některých zaměstnanců nosit	0,4	-2,0	-0,8
	-	-	-	-
	Součet	-2,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nedostatek ochranných prostředků	0,5	-5,0	-2,5
	Zhoršení nálad mezi vězňenými osobami	0,5	-3,0	-1,5
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-4,0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	3,3		

Obrázek 7 – Šití látkových roušek vězňenými osobami (zdroj: VS ČR)

5.1.5 Provedení rozdílků strážní a dozorčí služby

V měsíci březnu roku 2020 bylo na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov přijato opatření týkající průběhu rozdělení strážní a dozorčí služby. Rozdělení směny probíhá před nástupem do služby, kdy je třeba mezi příslušníky předat důležité informace pro výkon dané směny. Dle daného opatření bylo provedeno oddělení těchto rozdílů pro strážní a dozorčí službu. V případě dozorčí služby probíhalo rozdělení uvnitř střeženého objektu věznice a v případě strážní služby mimo střežený objekt. Dle přijatého opatření probíhalo samotné rozdělení urychleně, s dodržováním odstupu a za užití stanovené ochrany dýchacích cest.

Tabulka 11 – SWOT analýza oddělení rozdílení strážní a dozorčí služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zamezení zavlečení nákazy COVID-19 mezi jednotlivé výkonné složky věznice - zajištění akceschopnosti a zajištění řádného výkonu služby 	<ul style="list-style-type: none"> - způsob předávání informací, nutná radiostanice, případně zprostředkovaně
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - zkušenost do budoucna v případě obdobné mimořádné události 	<ul style="list-style-type: none"> - nebyly identifikovány

Tabulka 12 – Výsledek SWOT analýzy rozdělení strážní a dozorčí služby

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Zamezení nákazy mezi výkonné složky	0,6	4,0	2,4
	Zajištění akceschopnosti	0,4	3,0	1,2
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	3,6		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Zkušenost v případě obdobné MÚ	1,0	3,0	3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	3,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Zprostředkování předávání informací	1,0	-2,0	-2,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-2,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nebyly identifikovány	0,0	-0,0	-0,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-0,0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	4,6		

5.1.6 Zřízení dekontaminační místnosti

V měsíci březnu roku 2020 bylo na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov přijato opatření týkající se řízení dekontaminační místnosti. V rámci tohoto opatření byl vytipován prostor v každém střeženém objektu věznice, kde byla zřízena dekontaminační místnost určená k ukládání ochranných plášťů, latexových rukavic a k provedení osobní dezinfekce zaměstnanců po konci směny mezi odsouzenými. Tyto dekontaminační místnosti byly zároveň vybaveny generátory ozónu, dezinfekčními prostředky, nádobou pro odložení použitého materiálu.

Tabulka 13 – SWOT analýza zřízení dekontaminační místnosti

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zamezení šíření COVID-19 prostřednictvím kontaminovaných předmětů - omezení přenosu COVID-19 směrem od příslušníků věznice mezi rodinné příslušníky po příchodu z pracovní směny 	<ul style="list-style-type: none"> - zajištění likvidace použitých ochranných prostředků a kontaminovaného materiálu - nutné vyčlenit zaměstnance či odsouzené, kteří budou tuto činnost vykonávat a s tím spojené komplikace
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření funkčního systému distribuce a likvidace kontaminovaného materiálu 	<ul style="list-style-type: none"> - nebyly identifikovány

Tabulka 14 – Výsledek SWOT analýzy zřízení dekontaminační místnosti

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Zamezení šíření nákazy skrze předměty	0,7	5,0	3,5
	Omezení zavlečení nákazy při návratu	0,3	2,0	0,6
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,1		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Vytvoření systému distribuce a likvidace	1,0	5,0	5,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	5,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Zajištění likvidace prostředků	0,4	-3,0	-1,2
	Vyčlenění zaměstnanců	0,6	-4,0	-2,4
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-3,6		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nebyly identifikovány	0,0	-0,0	-0,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	5,5		

5.1.7 Omezení vstupu osob do střežených objektů a prostor věznice

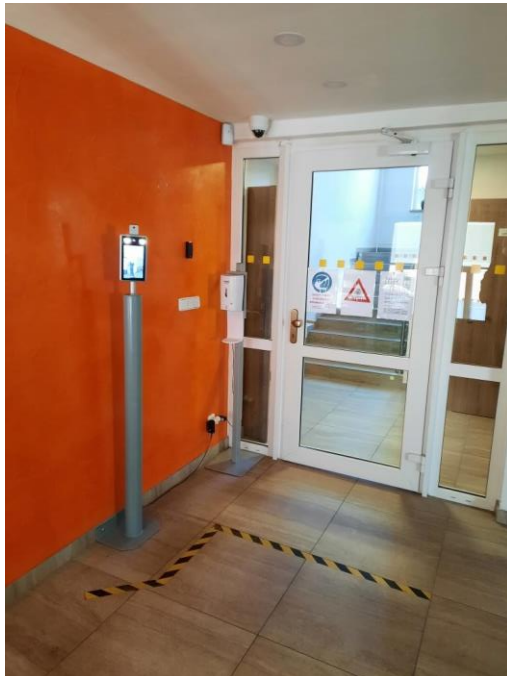
V měsíci březnu roku 2020 bylo na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov rozhodnuto o omezení vstupu všech civilních osob, včetně zaměstnanců a příslušníků Vězeňské služby ČR, do střežených objektů a prostor věznice. Toto opatření bylo stanoveno v závislosti na vývoji epidemické situace ve věznici a v návaznosti na aktuální Mimořádná opatření vydaná Ministerstvem zdravotnictví České republiky. Dle přijatého opatření nebyl umožněn vstup všem osobám, které nespĺňovaly níže uvedená kritéria:

- povinnost osoby při vstupu nebo vjezdu do prostoru vstupní brány věznice podrobit se měření tělesné teploty bezkontaktním teploměrem službukonajícím strážným strážního stanoviště;
- naměřená hodnota tělesné teploty maximálně 36,9 °C.

Zároveň byla stanovena povinnost kontrolujícího příslušníka na každém strážním stanovišti provádějícím kontrolu při kontaktu s příchozími osobami:

- používat stanovenou ochranu dýchacích cest (respirátor min FFP2);
- používání hygienických rukavic (v případě prohlídky zavazadel);
- používat ochranné brýle;
- používat dezinfekci na ruce.

V roce 2022 bylo měření tělesné teploty prováděno prostřednictvím bezkontaktního snímače teploty:

Obrázek 8 – Automatizovaný snímač tělesné teploty pro zaměstnance na vstupu do administrativní budovy Věznice Ostrov (zdroj: autor)

Tabulka 15 – SWOT analýza omezení vstupu do střežených prostor

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - preventivní opatření k zamezení zavlečení nákazy do prostor věznice civilními osobami 	<ul style="list-style-type: none"> - zatížení službukonajícího příslušníka - strážného, na vstupní bráně dalším úkonem kromě provedené prohlídky osob - snížený komfort výkonu služby, kdy je příslušným strážným absolvována 12-hodinová směna v ochranných prostředcích, které musí při každém vstupu osoby nasazovat - při vyšších i nižších venkovních teplotách zejména v letních a zimních dnech dochází ke zkreslení hodnoty teploty
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - zjištění potenciální nákazy u zaměstnanců a příslušníků 	<ul style="list-style-type: none"> - nebyly identifikovány

Tabulka 16 – Výsledek SWOT analýzy omezení vstupu do střeženého objektu

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Preventivní opatření k zamezení šíření	1,0	5,0	5,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	5,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Odhalení potencionální nákazy	1,0	3,0	3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	3,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Zatížení zaměstnanců činností nad rámec	0,3	-2,0	-0,6
	Snížení komfortu výkonu služby	0,3	-2,0	-0,6
	Zkreslení naměřené teploty	0,4	-3,0	-1,2
	-	-	-	-
	Součet	-2,4		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nebyly identifikovány	0,0	-0,0	-0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-0,0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	5,6		

5.1.8 Omezení ve výdeji stravy pro zaměstnance věznice a vězněné osoby

V měsíci září roku 2020 byl na základě rozhodnutí protiepidemické komise Věznice Ostrov, změněn způsob výdeje stravy v prostoru jídelny pro zaměstnance věznice, která je situována ve střeženém objektu věznice. Jedná se o opatření, které reagovalo na vývoj příslušných protiepidemických opatření dle nařízení Ministerstva zdravotnictví ČR.

- výdej stravy a její konzumace mimo prostory jídelny pro zaměstnance;

- distribuce stravy vězněným osobám a její konzumace mimo jídelny pro odsouzené v jednotlivých střežených objektech věznice.

Toto opatření se vyvíjelo postupně v čase a v návaznosti na protiepidemická opatření nařízená Ministerstvem zdravotnictví České republiky. V průběhu let 2020 až 2022 k němu bylo v několika případech opět přistoupeno dle aktuální situace v počtu nakažených vězněných osob.

Tabulka 17 – SWOT analýza omezení výdeje stravy

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - významné omezení kontaktu zaměstnanců, příslušníků věznice, které jednoznačně působí proti možné nákaze onemocnění COVID-19, kdy je vysoké množství osob na jednom místě a kteří sedí u jednoho stolu - obdobné platí pro vězněné osoby 	<ul style="list-style-type: none"> - materiální a finanční zajištění pořízení zařízení pro balení stravy včetně plastových obalů - snížení komfortu zaměstnanců
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - ověření nového způsobu stravování 	<ul style="list-style-type: none"> - nebyly identifikovány

Tabulka 18 – Výsledek SWOT analýzy omezení výdeje stravy

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Omezení kontaktů zaměstnanců	0,5	5,0	2,5
	Omezení kontaktů mezi odsouzenými	0,5	5,0	2,5
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	5,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Ověření nového způsobu stravování	1,0	3,0	3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	3,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Materiální a finanční zajištění	0,6	-3,0	-1,8
	Snížení komfortu zaměstnanců	0,4	-3,0	-1,2
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-3,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nebyly identifikovány	0,0	-0,0	-0,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-0,0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	5,0		

5.1.9 Nesetkávání členů vedení Věznice Ostrov

V měsíci dubnu roku 2020 bylo na základě jednání protiepidemické komise Věznice Ostrov přijato opatření týkající se vedení věznice, zejména fyzického setkávání. Toto opatření prakticky znamenalo zajištění jiné formy komunikace mezi jednotlivými členy vedení věznice (ŘV, 1. ZŘV, ZŘV, VO, ZVO) v případě každodenních porad a společných jednání. K tomuto byla využita informační technologie:

- skype;
- videokonference.

Tabulka 19 – SWOT analýza nesetkávání členů vedení věznice

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - účinné opatření před zavlečením nákazy COVID-19 mezi vrcholový management věznice - zamezení ochromení jejího řízení 	<ul style="list-style-type: none"> - materiální a finanční zabezpečení (pořízení kamer, mikrofonů, softwaru)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - nový způsob možnosti komunikační platformy mezi managementem věznice - zkušenost do budoucna v případě obdobné mimořádné události - možnost účastnit se řízení věznice některého z členů vedení i v případě jeho fyzické nepřítomnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - nebyly identifikovány

Tabulka 20 – Výsledek SWOT analýzy nesetkávání členů vedení věznice

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Ochrana managementu před nákazou	0,5	5,0	2,5
	Zamezení ochromení řízení věznice	0,5	5,0	2,5
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	5,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Nový způsob komunikační platformy	0,3	3,0	0,9
	Praktické ověření funkčnosti	0,3	3,0	0,9
	Možnost účastnit se řízení věznice	0,4	4,0	1,6
	-	-	-	-
	Součet	3,4		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Materiální a finanční zajištění	1,0	-2,0	-2,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-2,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nebyly identifikovány	0,0	-0,0	-0,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-0,0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	6,4		

5.1.10 Zajištění místnosti pro měření tělesné teploty vězněné osoby

V měsíci červnu roku 2020 bylo na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov přijato opatření směřující k zajištění místnosti určené k měření tělesné teploty u vězněné osoby. Toto měření tělesné teploty bylo prováděno u vězněných osob, které byly zařazeny k eskortě do jiné věznice. V případě, že u vězněné osoby byla naměřena tělesná teplota 37 °C a vyšší, byla z této eskorty vyřazena.

Tabulka 21 – SWOT analýza zřízení místnosti pro měření teploty

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zjištění nákazy již v rané fázi u konkrétní osoby - možnost izolovat osobu 	<ul style="list-style-type: none"> - infekčnost osoby, ačkoliv nevykazuje známky onemocnění - nepřesnost při měření teploty
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - eliminace zavlečení nákazy mezi odsouzené do jiných věznic - ochrana zaměstnanců z jiných věznic v rámci prováděné eskorty 	<ul style="list-style-type: none"> - nebyly identifikovány

Tabulka 22 – Výsledek SWOT analýzy zřízení místnosti pro měření teploty

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Zjištění nákazy v rané fázi	0,4	3,0	1,2
	Izolace osoby	0,6	4,0	2,4
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	3,6		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Nezavlečení nákazy do jiné věznice	0,6	5,0	3,0
	Ochrana zaměstnanců v rámci eskorty	0,4	3,0	1,2
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,2		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Infekčnost osoby nevykazující příznaky	0,6	-4,0	-2,4
	Nepřesnost měření teploty	0,4	-2,0	-0,8
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-3,2		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nebyly identifikovány	0,0	-0,0	-0,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-0,0		
Celkový výsledek SWOT analýzy		4,6		

5.1.11 Pozastavení akcí pořádaných mimo věznici

V měsíci květnu roku 2020 byly na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov s okamžitou platností až do odvolání zastaveny veškeré akce pořádané instruktorem služební přípravy a výcviku, které jsou pořádaný mimo Věznici Ostrov:

- školení, instruktáže;
- semináře;
- součinnostní cvičení;
- akce organizované ostatními bezpečnostními sbory.

Tabulka 23 – SWOT analýzy pozastavení akcí mimo věznici

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- zamezení zavlečení nákazy mezi zaměstnanci věznice- eliminace zavlečení nákazy mezi vězněné osoby ze strany zaměstnanců	<ul style="list-style-type: none">- snížení úrovně vzdělávání zaměstnanců
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">- eliminace zavlečení nákazy do jiných věznic	<ul style="list-style-type: none">- nebyly identifikovány

Tabulka 24 – Výsledek SWOT analýzy pozastavení akcí mimo věznici

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Zamezení nákazy mezi zaměstnanci	0,4	4,0	1,6
	Zamezení nákazy mezi odsouzenými	0,6	5,0	3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,6		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Eliminace nákazy do jiné věznice	1,0	4,0	4,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Snížení úrovně vzdělávání	1,0	-2,0	-2,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-2,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nebyly identifikovány	0,0	-0,0	-0,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-0,0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	6,6		

5.1.12 Zajištění zvýšení hygienické ochrany na pracovištích

V měsíci květnu roku 2020 bylo na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov rozhodnuto o zajištění zvýšené hygienické ochrany ve střežených objektech a jednotlivých pracovištích věznice:

- používání dezinfekčních prostředků na vstupech do objektů věznice, k čemuž byly využívány převážně dávkovače dezinfekce rukou;

- pravidelná dezinfekce společných prostor, kanceláří zaměstnanců a příslušníků, prostory strážní a dozorcí služby (kliky od dveří, telefonní přístroje, počítače);
- pravidelná dezinfekce všech vozidel využitých věznicí;
- pravidelná dezinfekce prostor, cel a ložnic, kde se nacházejí odsouzení.

Obrázek 9 - Dezinfekce na hlavním vstupu do střeženého objektu Věznice Ostrov (zdroj: autor)

Tabulka 25 – SWOT analýza zvýšené hygieny

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - preventivní opatření proti přenosu onemocnění kontaminovanými předměty COVID-19 - eliminace zavlečení nákazy mezi vězněné osoby ze strany zaměstnanců 	<ul style="list-style-type: none"> - značné množství prostoru věznice, je zde otázka časové a personální náročnosti provádění pravidelné dezinfekce - náklady na pořizování dezinfekčních prostředků
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - pořízení zásob prostředků pro budoucí využití 	<ul style="list-style-type: none"> - zneužívání dezinfekce s alkoholem odsouzenými

Tabulka 26 – Výsledek SWOT analýzy zvýšené hygienické ochrany

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Zamezení nákazy skrze předměty	0,4	3,0	1,2
	Nezavlečení nákazy mezi odsouzené	0,6	4,0	2,4
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	3,6		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Pořízení zásob desinfekčních prostředků	1,0	4,0	4,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Množství prostoru	0,5	-2,0	-1,0
	Náklady na pořízení	0,5	-2,0	-1,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-2,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Zneužívání alkoholové desinfekce	1,0	-0,2	-2,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-2,0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	3,6		

5.1.13 Oddělené vycházky vězňených osob

V měsíci květnu roku 2020 byly na základě jednání krizového štábu Věznice Ostrov, nařízeny oddělené vycházky vězňených osob, které byly v karanténě z důvodu podezření na COVID-19. Opatření probíhalo po praktické rovině tak, že službukonající příslušníci VS ČR tyto osoby naváděli na vycházkové dvory jako poslední, aby nedocházelo ke kontaktu s ostatním odsouzenými z jiných oddílů.

Tabulka 27 – SWOT analýza oddělených vycházek vězňů

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - efektivní zamezení přenosu od potencionálně nakažených vězňů - eliminace masivnějšího rozšíření nákazy na do jednotlivých oddílů 	<ul style="list-style-type: none"> - vězňové jsou naváděné odděleně od ostatních, avšak službukonající příslušník, který provádí navádění, přijde do styku s ostatními vězňovými osobami mimo karanténu při provádění kontroly pořádku, kázně a tím může být rovněž zavlečena nákaza - nevole odsouzených (omezení kontaktů)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - nastavení a prověření změny systému režimu provádění vycházek - osvěta mezi vězňovými osobami k důležitosti opatření 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik proti systémových nálad vězňů

Tabulka 28 – Výsledek SWOT analýzy oddělených vycházek vězňů osob

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Efektivnost zamezení přenosu nákazy	0,6	5,0	3,0
	Eliminace masivnějšího rozšíření nákazy	0,4	3,0	1,2
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,2		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Nastavení a prověření změny systému	0,4	3,0	1,2
	Osvěta mezi vězňůmi osobami	0,6	5,0	3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,2		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Kontakt totožného příslušníka	0,6	-3,0	-1,8
	Nevole vězňůmi osob	0,4	-4,0	-1,6
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-3,4		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Proti systémové nálady odsouzených	1,0	-3,0	-3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-3,0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	2,0		

5.1.14 Zřízení přepážek v exponovaných prostorech věznice

V měsíci lednu roku 2021 bylo na základě jednání protiepidemické komise Věznice Ostrov rozhodnuto o zřízení ochranných přepážek v exponovaných kancelářích věznice. Jednalo se zejména o kanceláře se zvýšeným pohybem osob, kde docházelo k předávání a podepisování dokumentů:

- účtárna ekonomického oddělení;
- podatelna správního oddělení.

Tabulka 29 – SWOT analýza zřízení přepážek

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - preventivní opatření, které má za cíl snížit komunitní přenos mezi jednotlivými odděleními, neboť tyto kanceláře jsou využívány napříč několika odděleními věznic - snížení přenosu na krátkou vzdálenost 	<ul style="list-style-type: none"> - materiální a finanční zabezpečení - v oblasti všech přijatých opatření další administrativní a faktické zatížení pracovníků oddělení logistiky - nízká účinnost proti aerosolům v místnosti
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - pořízení ochranného prostředku do budoucnosti v případě dalšího výskytu hromadného onemocnění 	<ul style="list-style-type: none"> - nebyly identifikovány

Tabulka 30 – Výsledek SWOT analýzy zřízení přepážek

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Snížení přenosu na krátkou vzdálenost	0,4	2,0	0,8
	Snížení komunitního přenosu	0,6	3,0	1,8
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	2,6		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Pořízení přepážek pro obdobné situace	1,0	2,0	2,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	2,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Materiální a finanční zajištění	0,2	-3,0	-0,6
	Administrativní a faktické zatížení	0,2	-2,0	-0,4
	Nízká účinnost	0,6	-5,0	3,0
	-	-	-	-
	Součet	-4,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nebyly identifikovány	0,0	-0,0	-0,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-0,0		
	Celkový výsledek SWOT analýzy	0,6		

5.1.15 Omezení v případě prováděných návštěv vězňenských osob

V měsíci dubnu roku 2021 bylo na základě jednání protiepidemické komise Věznice Ostrov rozhodnuto o opatření týkající se provádění návštěv vězňenských osob. Dle tohoto rozhodnutí byly návštěvy vězňenských osob organizovány za podmínek:

- dodržování všech platných opatření Ministerstva zdravotnictví ČR a Věznice Ostrov (používání ochranných prostředků dýchacích cest);

- provádění dezinfekce návštěvních místností, sociálních zařízení a čekáren před zahájením a po ukončení návštěvy;
- zákaz konzumace jídla a pití v průběhu návštěv;
- provádění větrání návštěvních místností;
- omezení předávání předmětů při návštěvě – povoleny pouze případy ze zákonných důvodů;
- využívat možnost provádění návštěv formou SKYPE hovorů (vězněná osoba je přivedena k počítači, kde může uskutečnit videohovor).

Toto opatření se následně vyvíjelo dle závažnosti epidemiologické situace ve věznici, v případě příznivého vývoje nebylo aktivováno a naopak.

Tabulka 31 – SWOT analýza omezení návštěv

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - eliminace rizika zavlečení nákazy mezi vězněné osoby v případě jejich styku s civilními osobami - efektivní možnost využít videohovor, kdy nedojde k fyzickému kontaktu osob 	<ul style="list-style-type: none"> - jakékoliv omezení návštěv je citlivou otázkou pro vězněné osoby, může se setkávat s řadou nevole z jejich strany a strany jejich sociálních kontaktů
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - využití nových technologií a změna přístupu k dosavadnímu způsobu provádění návštěv vězněných osob - zklidnění nálady v případě zákazu návštěv v návaznosti na nepříznivý epidemický vývoj 	<ul style="list-style-type: none"> - v případě zákazu návštěv riziko vzniku nepokojů ze strany vězněných osob

Tabulka 32 – Výsledek SWOT analýzy omezení návštěv

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Eliminace zavlečení nákazy civilní osobou	0,5	5,0	2,5
	Vyloučení fyzického kontaktu	0,5	5,0	2,5
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	5,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Využití nových technologií	0,4	4,0	1,6
	Zklidnění nálad mezi vězněnými osobami	0,6	5,0	3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	4,6		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Nevole ze strany vězněných osob	1,0	-3,0	-3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-3,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nepokoje vězněných osob	1,0	-3,0	-3,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-3,0		
Celkový výsledek SWOT analýzy		3,6		

5.1.16 Testování zaměstnanců a příslušníků věznice, včetně pracujících vězněných osob na přítomnost antigenu viru COVID-19

Na základě mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví České republiky ze dne 05.01.2022, pod č.j. MZDR 461/2022-1/MIN/KAN, byla s účinností od 17.01.2022 nařízena, mimo jiné pro Vězeňskou službu ČR, povinnost na pracovišti testovat své zaměstnance a dále odsouzené, kteří jsou pracovníčně zařazeni, na přítomnost antigenu viru COVID-19. Testování bylo prováděno pomocí rychlého antigenního testu - sebe testovacích sad.

Obrázek 10 – Sebe testovací sada Singclean na přítomnost COVID-19 (zdroj: autor)

Interval testování probíhal s frekvencí 2 x týdně, přičemž následující testování proběhlo nejdříve třetí den po předchozím testování.

Tabulka 33 – SWOT analýza testování zaměstnanců a vězňených osob

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - účinné a preventivní opatření snižující přenos nákazy COVID-19 mezi zaměstnance věznice - včasné odhalení nákazy a možnost přijmout odpovídající opatření ještě před příchodem nakažené osoby na pracoviště - okamžitý přehled o nakažených zaměstnancích 	<ul style="list-style-type: none"> - materiální a finanční náročnost pořízení testovacích sad - personální zajištění průběhu samotestování - administrativní zatížení pro dotčené oddělení (vedení nových agend, hlášení, evidencí) - ochota personálu podílet se na zajištění průběhu testování nad rámec své pracovní činnosti - odhalení positivity je také závislé na správném provedení samotestu testovacnou osobou
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - nastavení a prověření systému testování zaměstnanců do budoucna v případě opětovného výskytu hromadné infekční nákazy - osvěta mezi zaměstnanci věznice 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek testovacích sad - rozšíření nákazy COVID-19 na zaměstnance v prostorech samotestování (ačkoliv byly dodržovány stanovené protiepidemické opatření – respirátory, rozestupy atd, jednalo se o prostor s vysokým výskytem osob)

Tabulka 34 – Výsledek SWOT analýzy testování zaměstnanců a vězněných osob

		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Silné stránky	Preventivní opatření	0,2	3,0	0,6
	Včasné odhalení nákazy COVID-19	0,4	5,0	2,0
	Okamžitý přehled o nakažených	0,4	5,0	2,0
	-	-	-	-
	Součet	4,6		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Příležitosti	Zkušenost v případě obdobné MÚ	0,5	5,0	1,5
	Osvěta mezi zaměstnanci	0,5	4,0	2,0
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	3,5		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Slabé stránky	Materiální a finanční náročnost	0,1	-2,0	-0,2
	Personální zajištění	0,2	-3,0	-0,6
	Administrativní zatížení	0,1	-2,0	-0,2
	Ochota personálu	0,2	-2,0	-0,4
	Validita samo testu	0,4	-4,0	-1,6
	Součet	-3,0		
		Důležitost	Hodnocení	Výsledek
Hrozby	Nedostatek testovacích sad	0,4	-3,0	-1,2
	Rozšíření nákazy na zaměstnance	0,6	-2,0	-1,2
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	Součet	-2,4		
Celkový výsledek SWOT analýzy		2,7		

Tabulka 35 – Výsledné hodnoty SWOT analýz v jednotlivých opatřeních

Poř. č.	SWOT analýza	Výsledek
1.	Nastavení systému střídání přítomnosti pracovníků věznice	0,95
2.	Provedení kontroly osoby přijímané do VTOS a VV	1,6
3.	Povinnost informovat o rizikovém kontaktu s osobou COVID-19	6,1
4.	Povinnost používat stanovenou ochranu dýchacích cest	3,3
5.	Provedení rozdílků strážní a dozorcí služby	4,6
6.	Zřízení dekontaminační místnosti	5,5
7.	Omezení vstupu osob do střežených objektů	5,6
8.	Omezení výdeje stravy	5,0
9.	Nesetkávání členů vedení věznice	6,4
10.	Zajištění místnosti pro měření tělesné teploty	4,6
11.	Pozastavení akcí mimo věznici	6,6
12.	Zajištění zvýšené hygienické ochrany	3,6
13.	Oddělené vycházky vězňených osob	2,0
14.	Zřízení přepážek v exponovaných prostorech věznice	0,6
15.	Omezení v případě prováděných návštěv vězňených osob	3,6
16.	Hromadné testování zaměstnanců a pracujících VO	2,7
	Celkem	62,75

Celkový výsledek všech provedených SWOT analýz směřuje ke kladnému bodovému zhodnocení provedených opatření ze strany věznice.

5.2 Epidemický vývoj onemocnění COVID-19 u vězňených osob a zaměstnanců ve Věznici Ostrov a komparace

V této kapitole jsou uvedeny počty a statistické údaje o COVID-19 pozitivních případech zaměstnanců Věznice Ostrov včetně vězňených osob umístěných ve věznici. Tyto statistické údaje byly zpracovatelem diplomové práce samostatně vyhledávány z poskytnutých podkladů oddělení správního

a personálního Věznice Ostrov. Zejména pak analýzou jednotlivých zápisů ze zasedání krizových štábů a protiepidemické komise Věznice Ostrov. S přijatými protiepidemickými opatřeními věznice byl seznamován každý zaměstnanec.

*Tabulka 36 – Počty případů COVID-19 u zaměstnanců Věznice Ostrov v letech 2020–2022
(zdroj: VS ČR, autor)*

	2020	2021	2022
Leden	0	26	14
Únor	0	22	16
Březen	0	7	5
Duben	1	3	0
Květen	0	0	0
Červen	0	0	0
Červenec	0	0	0
Srpen	0	0	0
Září	0	0	0
Říjen	7	1	0
Listopad	10	11	0
Prosinec	10	14	0
Celkem	27	84	35

Celkově nejvyšší počet nakažených zaměstnanců Věznice Ostrov byl zaznamenán v roce 2021.

Tabulka 37 – Celkový počet zaměstnanců Věznice Ostrov a procentuální podíl nakažených COVID-19
(zdroj: VS ČR, autor)

	2020		2021		2022	
	Počet zaměstnanců	Cov-19 v %	Počet zaměstnanců	Cov-19 v %	Počet zaměstnanců	Cov-19 v %
Leden	413	0	441	5,9	436	3,2
Únor	414	0	440	5	432	3,7
Březen	430	0	443	1,6	432	1,2
Duben	416	0,25	442	0,7	437	0
Květen	424	0	442	0	436	0
Červen	425	0	443	0	430	0
Červenec	428	0	442	0	424	0
Srpen	431	0	443	0	424	0
Září	425	0	440	0	422	0
Říjen	436	1,6	442	0,2	421	0
Listopad	438	2,3	442	2,5	422	0
Prosinec	440	2,3	438	3,2	421	0

Celkově procentuálně nejvyšší počet nakažených zaměstnanců byl v měsíci leden roku 2021.

Tabulka 38 – Počty případů COVID-19 u vězněných osob ve Věznici Ostrov v letech 2020–2022
(zdroj: VS ČR, autor)

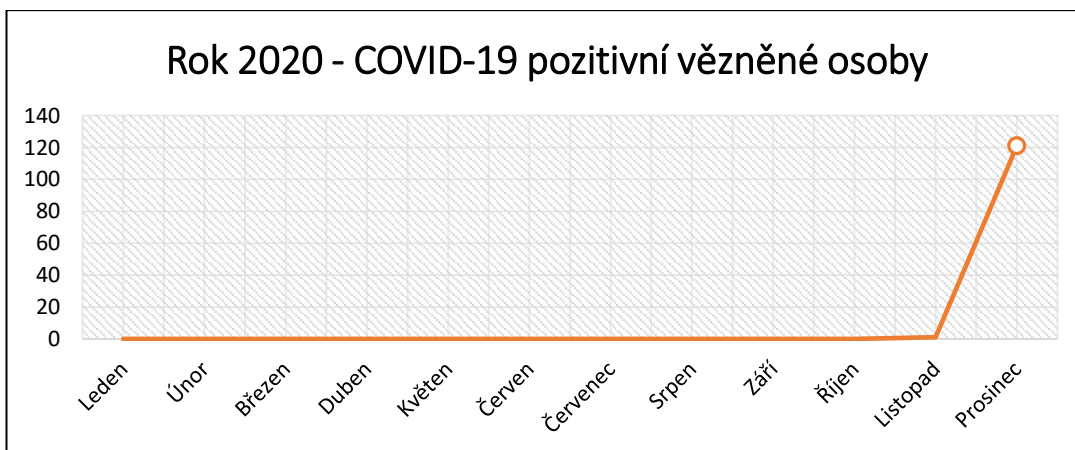
	2020	2021	2022
Leden	0	23	3
Únor	0	0	0
Březen	0	0	0
Duben	0	49	0
Květen	0	10	0
Červen	0	0	0
Červenec	0	0	0
Srpen	0	0	2
Září	0	0	0
Říjen	0	0	0
Listopad	1	0	0
Prosinec	121	0	0
Celkem	122	72	5

Celkově nejvyšší počet nakažených vězněných osob ve Věznici Ostrov byl zaznamenán v roce 2020, nejnižší pak v roce 2022.

Tabulka 39 – Celkový počet vězňů ve Věznici Ostrov a procentuální podíl nakažených COVID-19 (zdroj: VS ČR, autor)

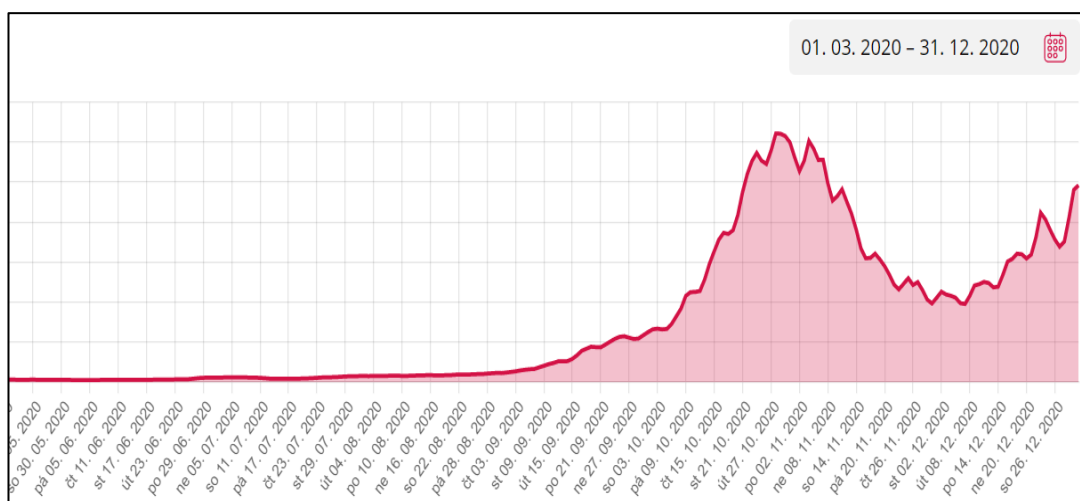
	2020		2021		2022	
	Počet vězňů	Cov-19 v %	Počet vězňů	Cov-19 v %	Počet vězňů	Cov-19 v %
Leden	848	0	1061	2,2	950	0,3
Únor	879	0	1066	0	958	0
Březen	935	0	1099	0	945	0
Duben	954	0	1127	4,3	923	0
Květen	981	0	1103	0,9	897	0
Červen	1064	0	1086	0	890	0
Červenec	1060	0	1083	0	899	0
Srpen	1082	0	1015	0	899	0,2
Září	1092	0	979	0	897	0
Říjen	1086	0	965	0	911	0
Listopad	1098	0,09	965	0	909	0
Prosinec	1090	11,1	962	0	909	0

Celkově procentuálně nejvyšší počet nakažených vězňů byl v měsíci prosinec roku 2020.

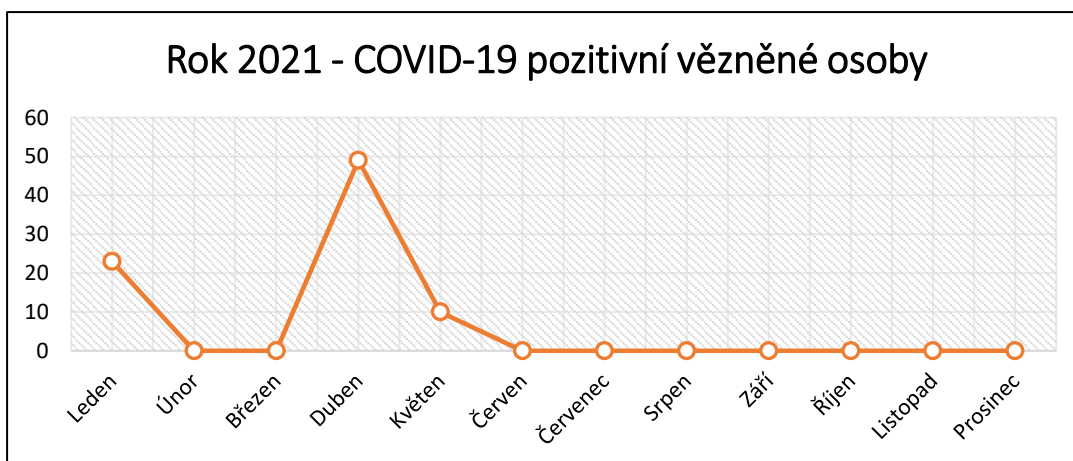
Obrázek 11 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u vězněných osob Věznice Ostrov v roce 2020 (zdroj: autor)

Graf znázorňuje počátek první vlny pozitivních případů COVID-19 ve Věznici Ostrov v listopadu roku 2020.

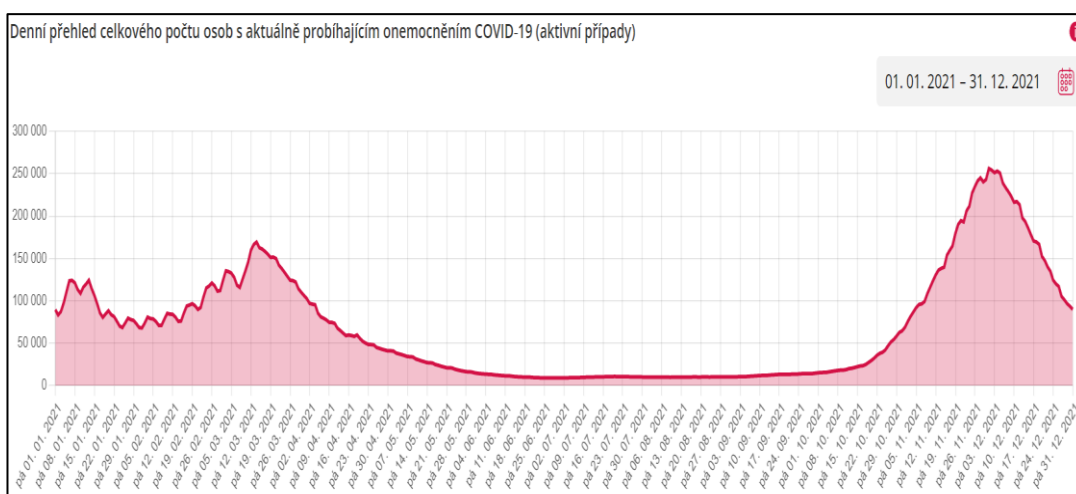
Obrázek 12 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u osob v ČR v roce 2020 (zdroj: MZ)

Obrázek grafu znázorňuje počátek vlny pozitivních případů COVID-19 v ČR koncem září roku 2020.

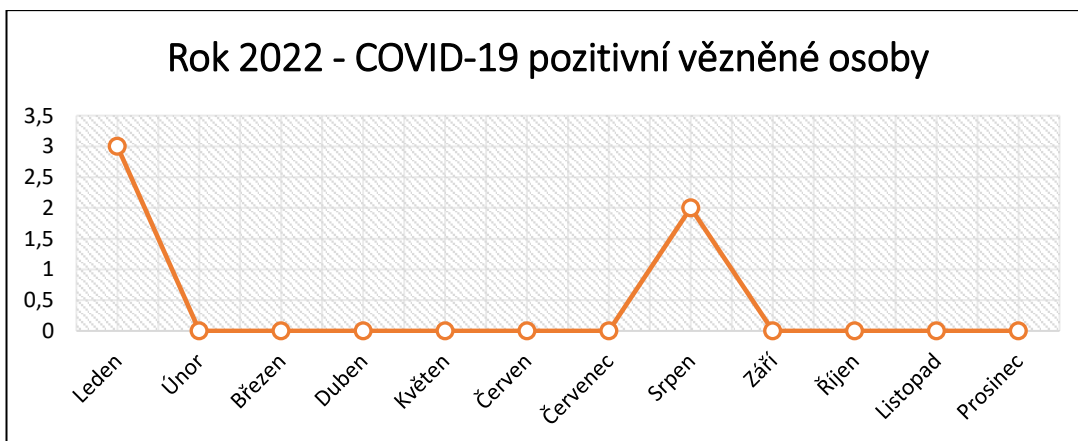
Obrázek 13 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u vězněných osob Věznice Ostrov v roce 2021 (zdroj: autor)

Graf znázorňuje počátek druhé vlny pozitivních případů COVID-19 ve Věznici Ostrov v dubnu roku 2021.

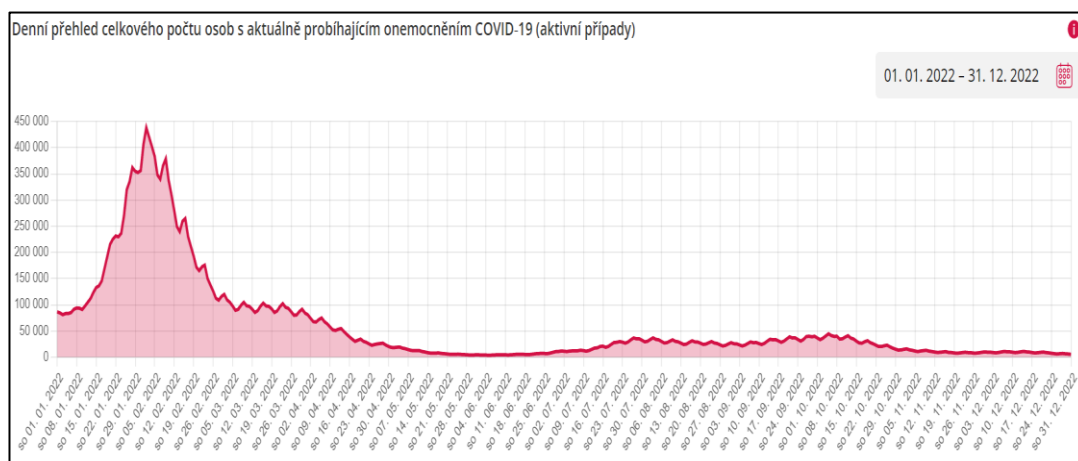
Obrázek 14 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u osob v ČR v roce 2021 (zdroj: MZ ČR)

Obrázek grafu znázorňuje počátek vlny pozitivních případů COVID-19 v ČR začátkem roku 2021 a počátek druhé vlny v měsíci říjen roku 2021.

Obrázek 15 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u vězněných osob Věznice Ostrov v roce 2022 (zdroj: autor)

Graf znázorňuje jednotky pozitivních případů COVID-19 ve Věznici Ostrov v lednu a srpnu roku 2022.

Obrázek 16 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u osob v ČR v roce 2022 (zdroj: MZ ČR)

Obrázek grafu znázorňuje počátek vlny pozitivních případů COVID-19 v ČR v lednu roku 2022.

5.3 Stanovení rizik

Z hlediska stanovení rizik ve Věznici Ostrov v souvislosti s onemocněním COVID-19, byla jako nástroj použita analytická metoda What-if analýza. Touto metodou byly zkoumány možné rizikové scénáře ve Věznici Ostrov pomocí položené otázky „Co se stane, když“ a následné dopady na chod věznice.

1. Hromadné rozšíření mezi vězněnými osobami

“Co kdyby došlo k hromadnému rozšíření COVID-19 mezi vězněnými osobami na několika kolektivech naráz.”

Riziko:

- zhoršení zajištění odpovídající zdravotní péče (hospitalizace) pro odsouzené s těžším průběhem onemocnění;
- nedostatek vyčleněného prostoru pro izolaci odsouzených;
- nápor na zdravotnický personál věznice;
- zvýšená pravděpodobnost nákazy zaměstnanců věznice;
- vznik proti-systémových nálad mezi vězněnými osobami.

2. Rozšíření nákazy mezi vězněné osoby zajišťující vnitřní režii věznice

“Co kdyby došlo k hromadnému onemocnění COVID-19, izolace či karantény pracovníků oddělení logistiky, zajišťující chod vnitřní režie věznice”

Riziko:

- omezení provozu vývařovny pro odsouzené a obviněné, kde je zaměstnáno několik civilních kuchařů a dále několik desítek vězněných

osob, kteří se podílejí na přípravě a vaření pokrmů pro vězněné osoby a zaměstnance věznice, což by mělo za následek vznik mimořádné události dle NGR č. 16/2022.

- omezení provozu elektro údržby, ústavní režie, stavební údržby věznice, kde jsou je zaměstnání civilní pracovníci věznice a odsouzení, kteří se podílejí na zajištění základních režijních úkonech věznice a provádění oprav a odstraňování havárií (elektrikářské, zámečnické, instalatérské, malířské, zednické práce, stravování, praní a výměnu prádla, zajištění hygienických, čisticích a dezinfekčních prostředků apod.)
- 3. Vysoký výskyt nákazy COVID-19 mezi zaměstnanci věznice či vysoký počet zaměstnanců v karanténě v souvislosti s onemocněním**

Riziko:

- snížení akceschopnosti výkonných složek oddělení vězeňské stráže, výkonu trestu odnětí svobody a oddělení prevence a stížností;
- ohrožení bezpečnosti věznice;
- omezení poskytování zdravotních služeb;
- omezení výkonu spisových agend.

5.4 Vyhodnocení stanovených hypotéz

Hypotéza 1: Provedené opatření Věznice Ostrov proti šíření onemocnění COVID-19 nebyla dostatečně efektivní.

Dle provedených SWOT analýz jednotlivých opatření s cílem minimalizace šíření onemocnění COVID-19 mezi vězněnými osobami v prostředí Věznice Ostrov lze konstatovat, že převažují silné stránky. Z vývoje epidemické situace

v jednotlivém období roku 2020 až 2022 vyplývá, že ve Věznici Ostrov nedošlo k masivnímu rozšíření nákazy COVID-19. Jednotlivá opatření byla striktně dodržována a vyvíjela se v čase během roku 2020 až 2022 v návaznosti na opatření Ústřední protiepidemické komise GŘ VS ČR a celostátních opatření MZ ČR, věznicí bylo pružně reagováno na nárůst nakažených vězněných osob. Z těchto důvodů proto považujeme tuto hypotézu 1 za vyvrácenou.

Hypotéza 2: Věznice Ostrov nebyla připravena na řešení mimořádné události šíření infekčního onemocnění.

V rámci této hypotézy jsme vyhodnotili získaná statistická data týkající se vývoje epidemické situace ve Věznici Ostrov, dále provedené What-if analýzy a zhodnocení výsledků jednotlivých přijatých opatření. Ze statistických dat o počtu nakažených vězněných osob vyplynulo, že nedošlo k masivnějšímu rozšíření nákazy a v roce 2022 se jednalo o jednotky případů. Dále můžeme konstatovat, že věznice již měla připravený základní scénář opatření pro zvládnutí mimořádné události šíření nakažlivé nemoci. Toto vyplývá z interních předpisů věznice a opatření, jejichž přijetí bylo ihned v počátku března roku 2020, tedy od počátku, kdy se objevily první případy nákazy COVID-19 v ČR. Věznice je připravena i na případ hromadného rozšíření nakažlivého onemocnění, neboť dle našeho zjištění má zpracovaný operační plán s výčtem opatření, která je třeba přijmout. Hypotézu 2 proto na základě výše uvedeného zjištění považujeme za vyvrácenou.

Hypotéza 3: Nejefektivnější způsob zamezení šíření onemocnění COVID-19 v prostorech věznice se jeví očkování vězněných osob a hromadné testování zaměstnanců věznice.

V rámci zpracování této diplomové práce se nepodařilo získat konkrétní data o počtu očkovaných vězněných osob Věznice Ostrov proti COVID-19 za

uplynulé období 2020 až 2022. Provedeným bádáním se nám podařilo získat centrální statistická data VS ČR. Dle těchto dat bylo v roce 2021 proočkováno alespoň jednou dávkou celkem 14745 vězněných osob (85 %) z celkového počtu cca 18000 osob a 82 % veškerého personálu VS ČR. K 01.01.2023 byla situace obdobná, kdy bylo alespoň jednou dávkou proočkováno celkem 13210 vězněných osob (69,3 %) z celkového počtu, kdy stoupl počet vězněných osob odmítající očkování na 26,7 %. [40]

Porovnáním počtu prokázaných případů na onemocnění COVID-19 u vězněných osob ve Věznici Ostrov lze, dle našeho názoru, vysledovat v roce 2021, tedy při zahájení očkování, klesající trend nových případů. V roce 2022 se jednalo o velmi razantní snížení počtu nových případů. V roce 2020 bylo prokázáno 122 případů nákazy vězněných osob, v roce 2021 pak 75 případů a v roce 2022 již pouze 5 případů. Očkování omezuje účinky onemocnění COVID-19 a působí zesílením resistance proti nákaze virem. Z těchto důvodů se přikláníme k potvrzení hypotézy 3.

6 DISKUZE

Tato kapitola se věnuje shrnutí, interpretaci získaných výsledků práce v kontextu cílů práce a uceleného pohledu na problematiku COVID-19 v prostředí výkonu trestu odnětí svobody. Současná situace kolem COVID-19 je na ústupu, není vyhlášen žádný z krizových stavů v souvislosti s pandemií, většina vládních opatření je v současnosti zrušena. Toto koresponduje s epidemickou situací i ve Věznici Ostrov, kde je aktivní pouze část dílčích opatření. Populace byla zapojena do očkovacího procesu, stejně tak i vězněné osoby. Zda tento klesající trend bude udržen i nadále je otázkou. I přes přijatelnou situaci v ČR mohou být však stále hrozbou nové mutace koronaviru, snížená účinnost dosud prováděného očkování. [41] Současná zkušenost v boji proti koronaviru ukázala důležitost dodržování stanovených opatření, včetně edukace vězněných osob o smysluplnosti přijatých opatření a jejich dodržování. [42]

Dle provedených SWOT analýz jednotlivých opatření ve většině případů převyšují silné stránky oproti těm slabým, kdy výsledky nejsou v záporných hodnotách. Jedná se však o subjektivní bodové hodnocení. V tomto kontextu je však i několik opatření, která sice vyšla ve výsledku v pozitivní bodové hodnotě, ale jednalo se o hodnoty hraniční. Tyto případy budou v diskuzi této práce rozvedeny. Dále budou v diskuzi uvedeny opatření s vyšším bodovým skórem, které považujeme za významnější z hlediska jejich podílu v boji proti šíření COVID-19. Prvním tímto hraničním opatřením je nastavení systému střídání přítomnosti pracovníků věznice. Opatření mělo za cíl zajistit akceschopnost věznice účastí nižšího počtu zaměstnanců a zamezení přenosu nákazy mezi zaměstnanci daného úseku, což by mělo za následek například ochromení tohoto úseku. Celkově jsme toto opatření ohodnotili kladně, i přesto jsme jeho slabou stránku spatřovali ve zvýšení zatíženosti jednotlivých skupin pracovníků, kteří museli odvádět práci v nižším počtu, neboť jsou agendy

a úseky, jejichž omezení je problematické. Riziko tohoto opatření jsme rovněž spatřovali v přetížení pracovníků a přechodu fungování věznice do nouzového režimu. Opatření trvalo pouze krátkou dobu v počátku první vlny epidemie, později se již nevyužívalo.

Dalším opatřením s hraniční bodovou hodnotou je oddělení vycházek vězňených osob ve věznici. Oddělení vycházek mělo za cíl omezit kontakt mezi vězňenými osobami různých oddílů a tím tak snížení rizika přenosu mezi jednotlivými oddíly. Opatření vyšlo dle SWOT analýzy kladně, jeho slabou stránku jsme spatřovali zejména v tom, že ačkoliv jsou vycházky realizovány odděleně, provádí je stále totožný příslušník. Pokud by tento příslušník byl nakažen některou vězňenou osobou jednoho oddílu při vycházce, může pak nákazu přenést na druhý oddíl, jakmile bude provádět vycházku s ním. I přesto se však jedná o snížení rizika přenosu.

Třetím opatřením je pak zřízení přepážek v exponovaných kancelářích. Opatření mělo za cíl snížení možného přenosu nákazy na krátkou vzdálenost v exponovaných kancelářích, kam docházejí zaměstnanci napříč všemi odděleními – typicky se jednalo například o kancelář mzdové účtárny. Slabou stránku tohoto opatření spatřujeme v nízké účinnosti proti šíření částic viru. Dle studie provedené německou společností Gesellschaft für Aerosolforschung, je používání pevné zábrany či štítu neúčinné, neboť tyto překážky zabraňují pouze přenosu kapének na krátkou vzdálenost. Šíření aerosolů v místnosti pak nebrání vůbec. [43]

V tomto případě se jeví dané opatření nadbytečné, bylo by možné dodržovat bezpečný odstup a posléze provádět dezinfekci použitých předmětů, které by mohly být kontaminovány.

Čtvrtým opatřením, které mělo nižší bodové ohodnocení v provedené SWOT analýze, je pravidelné hromadné testování zaměstnanců věznice a pracujících vězňených osob. Jednalo o opatření, které bylo přijato v návaznosti na mimořádné opatření MZ ČR.

V případě věznice se jedná o opatření, které vyžadovalo značné organizační a materiální zajištění, neboť co do počtu zaměstnanců a příslušníků se jedná řádově o testování více jak 100 osob za běžný pracovní den, přičemž řada příslušníků vykonává nerovnoměrnou pracovní službu. V běžné pracovní době byly k tomuto vyčleněny prostory zasedací síně mimo střežený objekt věznice, které za běžných okolností slouží k soudnímu řízení o podmíněném propuštění odsouzených. Zde se dostavil každý zaměstnanec, který ten den měl vykonávat práci či službu, zapsal se do seznamu vyčleněnému pracovníkovi věznice, poté se dostavil do další místnosti, kde od dalšího vyčleněného pracovníka obdržel samotestovací sadu a provedl test. Výsledek testu ukázal určenému pracovníkovi, který mu v případě jeho výsledek potvrdil do předem přidělené průkazky potvrzení o negativitě a posléze se odebral k výkonu své práce. V případě pozitivního výsledku byl tento zaměstnanec vyzván k informování krajské hygienické stanice a svého praktického lékaře, do zaměstnání nebyl vpuštěn. O těchto úkonech byla vedena příslušná evidence. Přidělenou osobní průkazkou se každý zaměstnanec a příslušník zároveň prokazoval u kontroly na vstupních branách do jednotlivých střežených objektů věznice.

Zajištění obdobného opatření, v případě výkonu noční směny u příslušníků podílejících se na nepřetržitém výkonu služby, bylo zajištěno ze strany službukonajícího vrchního inspektora strážní služby, který provedl evidenci a rozdání samotestovacích sad před rozdělením mimo střežený objekt věznice. V případě výsledku provedeného testu byl postup obdobný jako výše.

Testování pracujících vězněných osob bylo prováděno prakticky ve velmi omezeném množství, neboť byla pozastavena pracovní činnost na vnějších pracovištích, jednalo se o náročné materiální, personální a finanční zabezpečení této další činnosti.

Dle praktické zkušenosti s tímto opatřením spatřujeme slabou stránku zejména ve validitě provádění samotestu, kdy výsledek testu je do určité míry závislý na způsobu provedení konkrétního zaměstnance. Mohla nastat situace, kdy jedinec byl lehce nachlazen a samotestování neprovedl záměrně důsledným způsobem, aby nemusel následně podstupovat PCR test a hlášení krajské hygienické stanici. Testování provádělo v jeden okamžik cca 6 osob, tyto pak ukázaly výsledek testu a na základě toho obdrželi povolení vstoupit do věznice. Výsledky provedených samotestů proto nemusely mít vysokou vypovídající hodnotu.

Tato situace by se dala vyřešit případným posílením přítomností zdravotnického personálu, který by pomáhal zaměstnancům předávat samo testovací sady, případně samostatně provedl test a posílil by dohlížení na správném způsobu provedení testu a tím tak zvýšil validitu jeho výsledku. Silnou stránku zároveň spařujeme v podchycení, respektive zjištění nákazy onemocnění COVID-19 u zaměstnanců a vězněných osob před nástupem do práce.

Jedním z opatření, které mělo celkově kladný bodový výsledek, byla zvýšená hygienická ochrana na pracovištích věznice a ve střežených objektech u vězněných osob. Slabou stránku spatřujeme v používání dezinfekčních prostředků proti nákaze COVID-19 s obsahem alkoholu, které byly k dispozici odsouzeným u vstupu do jednotlivých oddílů a kterou měli odsouzení povinnost používat při vstupu na daný oddíl. Uvedenou část daného opatření

vnímáme jako rizikovou. Ze zkušenosti z prošetřování mimořádných událostí ve Věznici Ostrov autorem této diplomové práce docházelo ke konzumaci dezinfekce ze strany vězňených osob s cílem ovlivnit se alkoholem obsaženým v dezinfekci. K nárůstům případů ovlivnění dezinfekčním prostředkem s obsahem alkoholu ve Věznici Ostrov došlo během pandemie COVID-19. Pokud je u vězňené osoby potvrzena přítomnost alkoholu v krvi, jedná se o vznik mimořádné události dle NGŘ č. 16/2022, která podléhá hlášení a následnému šetření původu zneužitého alkoholu.

Vězňené osoby měly přístup k těmto dezinfekčním prostředkům prakticky ve všech oddílech a pracovištích, neboť byla povinnost jejich používání. Požití alkoholu u vězňené osoby s sebou přináší další možná riziková chování, například vůči zaměstnancům věznice případně zdravotní komplikace a následné zdravotní eskorty k lékařskému ošetření. Dalším problémem je skutečnost, že vězňené osoby nejsou schopné odhadnout bezpečné množství dezinfekce, které mohou požít. Za standardní situace nemají odsouzení přístup k jakémukoliv alkoholu či výrobku, který alkohol obsahuje. Věznice jsou obecně prostředí, kde mají osoby zde umístěné, sklon k nerespektování společenských norem. Při vysokém počtu potvrzených případů zneužívání alkoholové dezinfekce, vyvstává další kapacitní problém s výkonem kázeňského trestu za zneužití alkoholu.

Tento negativní vliv je možné odstranit používáním dezinfekčních prostředků bez obsahu alkoholu, případně užívání dezinfekčních přípravků na bázi gelů či sprejů.

První opatření s vysokým kladným výsledkem je opatření, kterým byla zřízena dekontaminační místnost ve věznici. Silnou stránku tohoto opatření spatřujeme zejména v omezení přenosu nákazy COVID-19 prostřednictvím

kontaminovaných předmětů – např. oblečení zaměstnanců. Virus totiž může přežít na povrchu kontaminovaných předmětů různou dobu, což záleží na několika faktorech. Například typ povrchu, vlhkost, sluneční záření. Ve většině případů se pak množství infekčního viru na libovolném povrchu výrazně snižuje po 48 hodinách.

Opatření tak mohlo redukovat riziko infekce. Dalším opatřením s vyšším bodovým výsledkem je omezení vstupu osob do střežených objektů věznice. Toto významné opatření má za cíl odhalit potencionální nakaženou osobu, která by vstoupila do střeženého objektu a mohla tak být původcem zanesení infekce mezi vězněné osoby. Omezení se týkalo i návštěv, které byly po určitou dobu zrušeny a nahrazeny videohovory. Toto opatření kladlo vyšší nároky na personál zajišťující měření teploty v hlavních vstupech nebo mezi objekty věznice, kde probíhá vysoký pohyb osob, zejména zaměstnanců. Tento faktor byl později na přelomu roku 2021 a 2022 odstraněn, měření teploty vstupujících osob příslušníkem bylo nahrazeno automatickým bezkontaktním systémem pro měření tělesné teploty.

Významným přijatým opatřením v boji proti koronaviru byla povinnost nosit stanovenou ochranu dýchacích cest. V prvotní fázi epidemie, tedy v období od března roku 2020 byla ve věznici používána látková či chirurgická rouška. V průběhu roku 2020 pak byla povinnost pro všechny zaměstnance a vězněné osoby používat ochranné respirátory třídy FFP2, KN95, které jim byly Vězeňskou službou ČR distribuovány. Respirátory významným způsobem snižují riziko přenosu nákazy, zkoumané opatření dle provedené SWOT analýzy považujeme za velmi účinné. Povinnost nosit stanovenou ochranu dýchacích cest byla dána i vězněným osobám. Dle praktické zkušenosti však docházelo k případům, kdy vězněné osoby nepovažovaly nošení stanovené ochrany za důležité, k této povinnosti přistupovaly liknavě či s odporem.

V tomto ohledu je, dle našeho názoru, důležitá osvěta o kladných stránkách a motivace k používání ochranných prostředků mezi vězněnými osobami.

Posledním významným opatřením s vyšším bodovým hodnocením dle provedené SWOT analýzy bylo zajištění fyzického nesetkávání členů vedení věznice. Opatření mělo za cíl zamezit rozšíření nákazy mezi nejužší vedení věznice, čili ředitele, vedoucí oddělení a jejich zástupce, aby nedošlo k paralýze jejího chodu. Jako alternativa byla využita online elektronická platforma komunikace prostřednictvím softwaru SKYPE. Jednalo se o efektivní způsob, kterým byla zajištěna komunikace mezi členy vedení bez rizika přenosu nákazy. Tento způsob zajištění komunikace nebyl do té doby používán.

6.1 Komparace epidemické situace ve Věznici Ostrov s Českou republikou

V rámci této práce byla porovnána statistická data o počtu potvrzených nakažených osob COVID-19 v ČR, které byly získány na oficiálních stránkách Ministerstva zdravotnictví České republiky, s údaji o vězněných osobách získanými v rámci výzkumné části práce.

Popsanou komparací jsme zjistili, že v ČR lze nástup první vlny epidemie datovat od období října roku 2020 s postupným propadem v listopadu 2020 a posléze opět nástupem v prosinci roku 2020. Ze získaných statistických dat byl ve Věznici Ostrov nástup první vlny epidemie postupně od prosince roku 2020 s následným klesáním v měsíci únor 2021 a opětovným vzestupem v březnu roku 2021, vrchol v dubnu a posléze postupný pokles v květnu, od kterého nebyl zjištěn do konce roku 2021 žádný případ.

V porovnání se situací v České republice v první polovině roku 2021 je patrný obdobný průběh jako ve Věznici Ostrov. Vrchol epidemie byl však již v březnu roku 2021, což bylo o měsíc dříve, než ve Věznici Ostrov s postupným poklesem v dubnu až květnu. Třetí vlna v České republice byla na vzestupu od října 2021 s vrcholem v polovině měsíce prosinec 2021. Při komparaci se situací ve Věznici Ostrov je značný rozdíl, neboť ve druhé polovině roku 2021 nebyl ve věznici zjištěn žádný případ pozitivně testované vězněné osoby.

V roce 2022 byly ve Věznici Ostrov zaznamenány jednotky případů, konkrétně v měsíci lednu 3 případy a měsíci srpnu 2 případy, což je oproti roku 2020–2021 značný pokles. V porovnání se situací v České republice je patrný rozdíl, neboť v roce 2022 byl v průběhu února zaznamenán dosud nejvyšší počet pozitivně testovaných osob na COVID-19 za období 2020–2022, přičemž se tato skutečnost nepromítla do počtu nakažených ve Věznici Ostrov. Dle zjištěných dat se jedná o razantní změnu oproti předchozí komparaci situace ve věznici a ČR v roce 2020 až 2021.

Z údajů zveřejněných Vězeňskou službou ČR vyplynulo, že již v roce 2021 bylo proočkováno první dávkou proti onemocnění COVID-19 celkově 85 % cílových skupin vězněných osob a dále 82 % zaměstnanců. Od druhé poloviny roku 2021 do konce roku 2022 byly zjištěny ve Věznici Ostrov pouze jednotky případů pozitivních testů u vězněných osob. Předmětné zjištění je možné dát dle našeho názoru do souvislosti s provedeným očkováním jak vězněných osob, tak i zaměstnanců věznice.

V této práci jsme se dále zabývali možnými vývojovými scénáři v případě značného rozšíření nákazy onemocnění COVID-19 v objektu věznice, kdy jsme pomocí metody What-if analýzy stanovili tři možné scénáře a rizika s nimi

spojená. Prvním scénářem je hromadné rozšíření nákazy mezi vězněné osoby v několika kolektivech najednou.

Provedenou analýzou tohoto možného scénáře jsme navrhli způsob řešení, provést hromadné testování ostatních odsouzených zdravotnickým pracovníkem na daných oddílech formou antigenního testu. Oddíly, kde je výskyt hromadné nákazy několika osob, vyčlenit jako izolační a ponechat zde všechny vězněné osoby v izolaci a karanténě.

Vyčlenit stálé zaměstnance pro výkon služby pouze v tomto oddílu za dodržení všech protiepidemických opatření. V rámci možností zajištění zvýšeného dohledu lékaře, který by měl přehled o vězněných osobách s vážnějším průběhem onemocnění. Zajištění komunikace psychologa věznice s vězněnými osobami v izolaci – vysvětlování celé situace a snižování tenze u vězněných osob, neboť tyto nemohou naplňovat veškerá svá práva (např. programy zacházení, fyzické aktivity apod.) Konzultovat situaci s příslušnou Krajskou hygienickou stanicí Karlovy Vary.

Druhým scénářem je rozšíření nákazy mezi vězněné osoby zajišťující vnitřní režii věznice (vývařovny, praní prádla, elektro, ústavní režie). Provedenou analýzou tohoto scénáře jsme navrhli způsob řešení:

- zajistit externího dodavatele;
- nouzově možné využít vězněné osoby, které mají v dané oblasti kvalifikaci;
- vyčlenění klíčových pracovníků pro zajištění chodu věznice ve smyslu čl. VI. odst. 1 Mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 14.01.2022, dle kterého mohou tito pracovníci i přes pozitivní výsledek testu na onemocnění COVID-19 a nemají klinické příznaky

onemocnění, mohou vykonávat práci na pracovišti (dle tohoto opatření se týká mimo jiné oblast sociálních služeb pro uzavřenou skupinu osob).

Třetím scénářem je vysoký výskyt nákazy mezi zaměstnanci věznice či jejich karanténa v souvislosti s onemocněním COVID-19.

Dle šetření, které jsme provedli ve Věznici Ostrov, je na tento scénář vypracována operační karta s výčtem základních opatření, která je součástí krizové dokumentace věznice, jejíž obsah není z bezpečnostních důvodů blíže rozváděn. I přes tuto skutečnost byl po dohodě s vedoucím této práce navržen postup řešení možného scénáře:

- personální výpomoc ze strany ostatních organizačních jednotek v rámci regionu č. 1 (jedná se o rozčlenění věznic napříč ČR do jednotlivých regionů);
- vytvořit součinnostní dohodu s Policií ČR o možnosti výpomoci poskytnutím vyčleněných sil, zejména zajištění bezpečnosti a střežení věznice;
- zajištění střežení věznice ze strany Armády ČR.

6.2 Zkušenosti s COVID-19 ve věznicích v zahraničí

Mezinárodní časopis zdraví vězněných osob (International journal of Prisoner Health) například uvádí, že v roce 2021 bylo ve věznicích v Polsku nakaženo celkově pouze 24 osob, bez případu úmrtí. Tento údaj je považován za netransparentní vzhledem k celkové situaci nakažených osob v Polsku. [44]

Dalším případem může být Irsko, kde bylo jako opatření k zamezení šíření COVID-19 mezi vězněnými osobami zavedeno trasování zaměstnanců věznice na pracovišti, aby se zabránilo případnému rozšíření. [45] Trasování

zaměstnanců bylo využíváno za pomoci kamerového záznamu i ve Věznici Ostrov v počátku první vlny roku 2020, poté od něj bylo upuštěno.

Švýcarský systém boje proti šíření COVID-19 v prostředí věznic používal jako klíčový prvek pozastavení výkonu trestu odnětí svobody a snížení přeplněnosti věznice. K tomuto je třeba poznamenat, že popsany způsob nebyl v ČR použit. [46]

7 ZÁVĚR

Diplomová práce byla zaměřena na problematiku boje proti šíření infekčního onemocnění COVID-19 ve specifickém prostředí výkonu trestu odnětí svobody Věznice Ostrov. Jedná se o prostředí, které je příznivé pro explosivní šíření nákazy. Cílem bylo přinést ucelený pohled na tuto problematiku a analyzovat opatření přijatá věznicí proti onemocnění COVID-19 včetně epidemického vývoje pozitivních případů vězněných osob na dané onemocnění, zda věznice byla na tuto situaci připravena a její činnost byla dostatečně efektivní. Praktická část práce byla zaměřena na výzkum spočívající v provedení SWOT analýzy jednotlivých opatření a jejich popis. Tato analýza spočívala v definování silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. V práci jsme rovněž použili metodu What-if pro stanovení rizik spojených s hromadným rozšířením onemocnění COVID-19 mezi vězněnými osobami a zaměstnanci v prostorech věznice, včetně vypracování návrhu opatření. Hrozba hromadného rozšíření nákazy byla, dle našeho názoru, bezpochyby jednou z nejzásadnějších pro Věznici Ostrov v daném období roku 2020 až 2022. S ohledem na specifika vězeňské populace, jako je způsob chování a zdravotní stav, byly počty nakažených vězněných osob na velmi nízké úrovni.

Provedeným zkoumáním jsme dospěli k závěru, že věznice byla na tuto situaci adekvátně připravena, přijatá protiepidemická opatření byla ve svém konečném výsledku dostatečně efektivní, a to společně s prováděným očkováním vězněných osob a zaměstnanců věznice. Dále konstatujeme, že dané téma je velmi rozsáhlé, a je zde další prostor pro hlubší výzkum.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

VS ČR	–	Vězeňská služba České republiky
ÚpVZD	–	Ústav pro výkon zabezpečovací detence
VV	–	Výkon vazby
VTOS	–	Výkon trestu odnětí svobody
WHO	–	Mezinárodní zdravotnická organizace
SZÚ	–	Státní zdravotní ústav
NGŘ	–	Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR
NŘV	–	Nařízení ředitele věznice
IZS	–	Integrovaný záchranný systém
MÚ	–	Mimořádná událost

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. *Služební poměr: služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů; Policie ČR: vězeňská služba, zpravodajské služby, BIS, generální inspekce bezpečnostních sborů*. Ostrava: Sagit, 2022, ÚZ. ISBN 978-80-7488-515-0.
2. KARAFFA, Vladimír, Martin HRINKO a Jaromír ZŮNA. *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*. První vydání. Praha: CEVRO Institut (vysoká škola), 2022. ISBN 978-80-87125-35-9.
3. Vězeňská služba České republiky. *Generální ředitelství - Vězeňská služba ČR* [online]. Praha, 2022 [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/zakladni-udaje>
4. Vězeňská služba České republiky. *Zdravotní služby - Vězeňská služba ČR* [online]. Praha [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/zdravotni-sluzby>
5. *Koncepce vězeňství do roku 2025*. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2016, ročník 2022. Dostupné také z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/ostatni/koncepce-vezenstvi.pdf>
6. *Trestní předpisy: Úplné znění*. 2023. Ostrava: Sagit, 2010, ÚZ. ISBN 978-80-7488-556-3.
7. SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie*. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. ISBN 978-80-7372-204-3.
8. RASZKOVÁ, Tereza a Stanislava SVOBODA HOFERKOVÁ. *Kapitoly z penologie I: vězeňství*. Vydání: druhé, rozšířené a aktualizované. Hradec Králové: Gaudeamus, 2018. ISBN 978-80-7435-716-9.

9. RASZKOVÁ, Tereza a Stanislava SVOBODA HOFERKOVÁ. *Kapitoly z penologie II*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-378-9.
10. Vězeňská služba České republiky. *Organizační struktura - Vězeňská služba ČR* [online]. Praha, 2022 [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/organizacni-struktura>
11. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Terorismus a radikalizace v České republice: možnosti detekce rizikových osob*. Vydání 1. Praha: Grada, 2022. ISBN 978-80-271-3126-6.
12. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2031-4.
13. DRŽÍK, Dušan, Petr ŠOPEJSTAL, Roman KRÁSA a Zdeňka STÖCKBAUEROVÁ. *Věznice Ostrov: ohlédnutí při příležitosti 70. výročí založení*. Praha, 2019.
14. *Časopis České vězeňství: České věznice* [online]. 2019. Praha, 2019 [cit. 2023-04-09]. ISSN 1213-9297. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/informacni-servis/ceske-vezenstvi/2019/xscv-1-2019.pdf>
15. *Nářízení ředitele Věznice Ostrov*. Ostrov: Vězeňská služba ČR – Věznice Ostrov, 2019, ročník 2019, číslo 21.
16. *Nářízení ředitele Věznice Ostrov*. Ostrov: Vězeňská služba ČR – Věznice Ostrov, 2020, ročník 2020, číslo 6.

17. NAVRÁTIL, Leoš. *Vnitřní lékařství pro nelékařské zdravotnické obory. 2.*, zcela přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0210-5.
18. DRNKOVÁ, Barbora. *Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena: pro zdravotnické obory. 1.* vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Sestra (Grada). ISBN 9788027106936.
19. GÖPFERTO VÁ, Dana a Zdeněk ŠMERHOVSKÝ. *Výkladový slovník termínů v epidemiologii.* Praha: Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, 2015. ISBN 978-80-87023-31-0.
20. ZHENG, Jun. *SARS-CoV-2: an Emerging Coronavirus that Causes a Global Threat* [online]. *International Journals of Biological science*, 2020 [cit. 10.01.2023]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7098030/>
21. TUČEK, Milan a Alena SLÁMOVÁ. *Hygiena a epidemiologie pro bakaláře. 2.*, doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-3932-1.
22. WHO REGIONAL OFFICE FOR EUROPE. *Preparedness, prevention and control of COVID-19 in prisons and other places of detention.* World Health Organization, 2021. Dostupné také z: <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2021-1405-41155-57257>
23. COVID-19 Onemocnění aktuálně od Ministerstvo zdravotnictví ČR. *Onemocnění aktuálně* [online]. 2020 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

24. WORLD HEALTH ORGANIZATION. *COVID-19 Strategic Preparedness and Response Plan 2022* [online]. [cit. 10.01.2023]. Dostupné z: <https://www.who.int/publications/m/item/covid-19-strategic-preparedness-and-response-plan-2022--global-monitoring-and-evaluation-framework>
25. SEDLÁK, František a Jan KONVALINKA. *Metodika a cíle porovnání antigenních testů na SARS-CoV-2* [online]. Ústav organické chemie a biochemie AV ČR [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.uochb.cz/cs/vedci-z-uochb-k-epidemii-noveho-koronaviru-v-mediich>
26. DŘEVÍNEK, Pavel, Barbora MACKOVÁ a Petr HUBÁČEK. *Onemocnění COVID-19 způsobené SARS-CoV-2* [online]. 2020 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.labtestsonline.cz/novinky/onemocneni-covid-19-zpusobene-sars-cov-2.html>
27. STREITOVÁ, Dana a Renáta ZOUBKOVÁ. *Septické stavy v intenzivní péči: ošetrovatelská péče*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 9788024752150.
28. *Státní ústav pro kontrolu léčiv: Přehled hodnocených léčiv na nemoc COVID-19* [online]. 2020 [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://www.sukl.cz/sukl/prehled-hodnocenych-leciv-na-nemoc-covid-19?highlightWords=p%C5%99ehled+hodnocen%C3%BDch+l%C3%A9%C4%8Div+covid>
29. Tomazini BM, Maia IS, Cavalcanti AB, et al. In: *Effect of Dexamethasone on Days Alive and Ventilator-Free in Patients With Moderate or Severe Acute Respiratory Distress Syndrome and COVID-19: The CoDEX Randomized Clinical Trial* [online]. JAMA, 2020 [cit. 2023-04-11]. Dostupné

- z: <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2770275>
30. MÄSIAROVÁ, Lucie. *Vězeňská služba ČR: Statistická ročenka 2021* [online]. 2021 [cit. 10.01.2023]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/statistiky/rocenky/statisticka-rocenka-2021.pdf>
 31. *Narřízení generálního ředitele*. Praha: Vězeňská služba ČR - Generální ředitelství, 2020, ročník 2020, číslo 4.
 32. *Krizové zákony: Hasičský záchranný sbor; Požární ochrana*. Ostrava: Sagit, 2022. ÚZ. ISBN 978-80-7488-497-9.
 33. VANÍČEK, Jiří. *Krizový zákon: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-787-5.
 34. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. ISBN 978-80-7616-097-2.
 35. KOLEŇÁK, Ivan. *Studijní opora: Krizové řízení ve veřejné správě*. Kladno, 2023. Dostupné také z: <https://predmety.fbmi.cvut.cz/cs/F7PMCKRVS>
 36. GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR. *Krizové stavy*. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>
 37. SARSBY, Alan. *SWOT Analysis: A Guide to Swot for Business Studies Students*. United Kingdom: Spectaris Ltd, 2016. ISBN 9780993250422.

38. SWOT analýza v Excelu. *Fotis Fotopulos* [online]. 2011 [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: http://excel-navod.fotopulos.net/swot-analyza.html#SWOT_analyza_-%20teorie
39. SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 9788024746449.
40. MÄSIAROVÁ, Lucie. *Vězeňská služba ČR: Statistická ročenka 2022* [online]. online, 2022 [cit. 20.04.2023]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/statistiky/rocenky/statisticka-rocenka-vezenske-sluzby-ceske-republiky-za-rok-2022.pdf>
41. SMETANA, Jan. *Vysoce nebezpečné nákazy*. První vydání. Praha: Mladá fronta, 2018. Edice postgraduální medicíny. ISBN 978-80-204-4655-8.
42. KONVALINKA, Jan a Ladislav MACHALA. *Viry pro 21. století*. Vyd. 2. Praha: Academia, 2013. Průhledy (Academia). ISBN 978-80-200-2271-4.
43. ČESKÁ PNEUMOLOGICKÁ A FTIZEOLOGICKÁ SPOLEČNOST ČLS JEP. *Souborné stanovisko Společnosti Association for Aerosol Research k porozumění významu aerosolů při šíření infekce SARS-COV-2* [online]. Český překlad pod záštitou České aerosolové společnosti. online, 2021 [cit. 10.01.2023]. Dostupné z: <http://www.pneumologie.cz/novinka/1820/souborne-stanovisko-gaef-k-porozumeni-vyznamu-aerosolu-pri-sireni-infekce-sars-cov-2/>
44. NIEŁACZNA, Maria. Coping with prisons? COVID-19 and the functioning of the Polish prison system. *International Journal of Prisoner Health* [online].

- 2021, 17(3), 267-281 [cit. 2023-04-22]. ISSN 1744-9200. Dostupné z: doi:10.1108/IJPH-09-2020-0066
45. CLARKE, Mattea, John DEVLIN, Emmett CONROY, Enda KELLY a Sunita STURUP-TOFT. Establishing prison-led contact tracing to prevent outbreaks of COVID-19 in prisons in Ireland. *Journal of Public Health* [online]. 2020, 42(3), 519-524 [cit. 2023-04-22]. ISSN 1741-3842. Dostupné z: doi:10.1093/pubmed/fdaa092
46. WEGEL, Melanie, Sabera WARDAK a Darleen MEYER. Special Challenges in Dealing the COVID-19 Pandemic in Swiss Prisons. *SAGE Open* [online]. 2022, 12(1) [cit. 2023-04-22]. ISSN 2158-2440. Dostupné z: doi:10.1177/21582440221079789

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Mapa věznic a detenčních ústavů	18
Obrázek 2 – Pohled na Věznici Ostrov	21
Obrázek 3 – Letecký snímek Věznice Ostrov	21
Obrázek 4 – Počet proočkovaných vězněných osob v roce 2021	35
Obrázek 5 – Počet proočkovaných vězněných osob v roce 2022	36
Obrázek 6 – Ukázka výpočtu SWOT analýzy.....	46
Obrázek 7 – Šití látkových roušek vězněnými osobami	57
Obrázek 8 – Automatizovaný snímač tělesné teploty	62
Obrázek 9 – Dezinfekce na hlavním vstupu do střeženého objektu	72
Obrázek 10 – Samo testovací sada Singclean na přítomnost COVID-19	81
Obrázek 11 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u vězněných osob Věznice Ostrov v roce 2020.....	89
Obrázek 12 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u osob v ČR v roce 2020.....	89
Obrázek 13 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u vězněných osob Věznice Ostrov v roce 2021.....	90
Obrázek 14 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u osob v ČR v roce 2021.....	90
Obrázek 15 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u vězněných osob Věznice Ostrov v roce 2022.....	91
Obrázek 16 – Vývoj počtu pozitivních případů COVID-19 u osob v ČR v roce 2022	91

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 – Vyhlášené Nouzové stavy v ČR z důvodu pandemie	43
Tabulka 2 – Příklad SWOT analýzy	45
Tabulka 3 – SWOT analýza systému střídání pracovníků	48
Tabulka 4 – SWOT analýza střídání směn pracovníků	49
Tabulka 5 – SWOT analýza kontroly osob dodávaných do VTOS a VV	51
Tabulka 6 – Výsledek SWOT analýzy kontroly osob	52
Tabulka 7 – SWOT analýza povinnosti informace o kontaktu	53
Tabulka 8 – Výsledek SWOT analýzy povinné informace o kontaktu	53
Tabulka 9 – SWOT analýza povinnosti používání ochrany dýchacích cest	55
Tabulka 10 – Výsledek SWOT analýzy používání ochrany dýchacích cest	56
Tabulka 11 – SWOT analýza oddělení rozdílení strážní a dozorčí služby	58
Tabulka 12 – Výsledek SWOT analýzy rozdílení strážní a dozorčí služby	59
Tabulka 13 – SWOT analýza zřízení dekontaminační místnosti	60
Tabulka 14 – Výsledek SWOT analýzy zřízení dekontaminační místnosti	61
Tabulka 15 – SWOT analýza omezení vstupu do střežených prostor	63
Tabulka 16 – Výsledek SWOT analýzy omezení vstupu do střeženého objektu	64
Tabulka 17 – SWOT analýza omezení výdeje stravy	65
Tabulka 18 – Výsledek SWOT analýzy omezení výdeje stravy	66
Tabulka 19 – SWOT analýza nesetkávání členů vedení věznice	67
Tabulka 20 – Výsledek SWOT analýzy nesetkávání členů vedení věznice	68
Tabulka 21 – SWOT analýza zřízení místnosti pro měření teploty	69
Tabulka 22 – Výsledek SWOT analýzy zřízení místnosti pro měření teploty	69
Tabulka 23 – SWOT analýzy pozastavení akcí mimo věznici	70
Tabulka 24 – Výsledek SWOT analýzy pozastavení akcí mimo věznici	71
Tabulka 25 – SWOT analýza zvýšené hygieny	73
Tabulka 26 – Výsledek SWOT analýzy zvýšené hygienické ochrany	74
Tabulka 27 – SWOT analýza oddělených vycházek vězněných osob	75

Tabulka 28 – Výsledek SWOT analýzy oddělených vycházek vězňů	76
Tabulka 29 – SWOT analýza zřízení přepážek	77
Tabulka 30 – Výsledek SWOT analýzy zřízení přepážek.....	78
Tabulka 31 – SWOT analýza omezení návštěv	79
Tabulka 32 – Výsledek SWOT analýzy omezení návštěv	80
Tabulka 33 – SWOT analýza testování zaměstnanců a vězňů	82
Tabulka 34 – Výsledek SWOT analýzy testování zaměstnanců a vězňů osob	83
Tabulka 35 – Výsledné hodnoty SWOT analýz v jednotlivých opatřeních	84
Tabulka 36 – Počty případů COVID-19 u zaměstnanců Věznice Ostrov v letech 2020 – 2022	85
Tabulka 37 – Celkový počet zaměstnanců Věznice Ostrov a procentuální podíl nakažených COVID-19	86
Tabulka 38 – Počty případů COVID-19 u vězňů ve Věznici Ostrov v letech 2020 – 2022	87
Tabulka 39 – Celkový počet vězňů ve Věznici Ostrov a procentuální podíl nakažených COVID-19	88